

פתרון מבחן חשבי שכר בכירים - דצמבר 2017

לשכת רואי חשבון

1. משמעות המונחים המוזכרים במבחן היא כמשמעותם בחוקים ובתקנות הרלוונטיים, בהנחיות ובכללי מס הכנסה ובהנחיות המוסד לביטוח לאומי, אלא אם כן צוין אחרת בשאלה.
2. במקרים הרלוונטיים, אם לא צוין אחרת בשאלה, העובדים והעובדות הם תושבי ישראל, רווקים בני 30, עובדים רגילים אצל מעבידם היחיד, שזו להם הכנסה יחידה והם אינם זכאים לכל הטבת מס חריגה, למעט זו המוקנית להם על פי נתוני השאלה.
3. במקרים המתאימים בפרק מס הכנסה במבחן, אם לא צוין אחרת בשאלה, יש להתחשב בנקודות זיכוי. כמו כן, חישוב מס הכנסה הנערך לבני זוג נשואים הוא חישוב נפרד, אלא אם כן צוין אחרת בשאלה.
4. אם לא צוין אחרת בשאלה, הזכויות המוקנות לעובדים ולעובדות הן הזכויות המזעריות הנובעות מהחוקים, מהתקנות ומצווי ההרחבה הרלוונטיים. כלומר, אם לא נכתב אחרת בשאלה, המעביד אינו צד להסכם קיבוצי מיוחד או כללי, אין הסדר קיבוצי, אין צו הרחבה ענפי שהוראותיו חלות על המעביד והעובדים ולא קיים הסכם עבודה אישי שהוראותיו רלוונטיות לשאלה.

מס הכנסה

<p>לרה משמשת כאשת מכירות אצל מעסיקה, יבואן מחשבים. לכל לקוח חדש, הרוכש אצלו שרת מחשבים, מעניק המעסיק מחשב לוח (טאבלט) במתנה. באוקטובר 2016, הצליחה לרה לגייס מספר גדול של לקוחות, שרכשו שרתי מחשבים. בתמורה, העניק המעסיק גם לה, במתנה, מחשב לוח שערך ועלותו 198 ₪ (כמו המתנה שניתנת ללקוחות).</p> <p>באותו חודש, לרגל פתיחת החנות החדשה בעכו, העניק המעסיק לה ולבן זוגה 2 כרטיסים לשייט סביב חומות עכו העתיקה. ערכו של כל כרטיס ועלותו - 105 ₪.</p> <p>אם היו אלה המתנות היחידות שקיבלה בשנת 2016, מהו הסכום שיש לזקוף לשכרה של לרה, לצורך חישוב מס, בשל מחשב הלוח ובשל הכרטיסים לשייט שקיבלה ממעסיקה?</p>	<p>שאלה מספר 1.</p> <p>א. 210 ₪ ב. 408 ₪ ג. 303 ₪ ד. 198 ₪</p>
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). הנחיות מס הכנסה. <i>תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) - תק' 62(6)</i></p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי סעיף 2(א)(2) לפקודת מס הכנסה, "הכנסת עבודה" היא: "השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בשל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אך למעט תשלומים קצמור המותרים לעובד כהוצאה; שוויו של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו";</p> <p>מחשב הלוח שניתן לה במתנה, בשל הצלחתה במכירות, מהווה "הכנסת עבודה" אצל לרה. שוויו, סך של 198 ₪, ייזקף לשכרה, לצורך חישוב מס.</p> <p>גם 2 הכרטיסים לשייט, שניתנו לרה לרגל פתיחת החנות החדשה בעכו, מהווים "הכנסת עבודה" אצלה, לפי ס' 2(א)(2) לפקודה. גם שוויים, סך של 105 ₪, ייזקף לשכרה, לצורך חישוב מס (למען הסר ספק, פתיחת החנות החדשה של המעסיק לא מהווה "אירוע אישי").</p> <p>(210 ₪ = 2 כרטיסים × 105 ₪ ערכו ועלותו של כל כרטיס)</p> <p>סה"כ הסכום שיש לזקוף לשכרה של לרה, לצורך חישוב מס - <u>408 ₪</u>. (198 + 210 = 408)</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ב</p>

<p>שאלה מספר 2.</p>	<p>ב-12/2016 לרה (עובדת נוצריה) קיבלה ממעסיקה 2 מתנות: האחת, שערכה ועלותה 95 ₪, לרגל חג המולד. השניה, שערכה ועלותה 200 ₪, לרגל ארוסיה לבחיר ליבה. לא היו אלו המתנות הראשונות שלרה קיבלה מהמעסיק בשנת 2016. ב-4/2016 קיבלה ממנו מתנה שערכה ועלותה 95 ₪, לרגל חג הפסחא.</p> <p>לרה מנויה בבריכת שחיה. עלות המנוי - 270 ₪ בחודש. המעסיק משלם 30% מעלות המנוי בכל חודש ולרה משלמת את היתרה.</p> <p>מהו הסכום שיש לזקוף לשכרה של לרה, לצורך חישוב מס, בשל המתנות שקיבלה ב-12/2016 ובשל השתתפות המעסיק בעלות המנוי לבריכת השחיה, באותו החודש?</p> <p>א. 176 ₪ ב. 376 ₪ ג. 365 ₪ ד. 261 ₪</p>
	<p>פתרון</p>
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות) - תקנה 4(2). חוזר מס הכנסה 34/93 (חטיבה משפטית / ניכויים). הנחיות מס הכנסה.</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">א</p>	<p>לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הקנסת עבודה" היא:</p> <p>" השתתפות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בשל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אך למעט תשלומים קאמור המותרים לעובד כהוצאה; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו; "</p> <p>השתתפות המעסיק בעלות המנוי לבריכת השחיה, סך של 81 ₪ בחודש, מהווה הכנסת עבודה אצל לרה, לפי ס' 2(2)(א) לפקודה. סכום זה יזקף לשכרה. $(81 = 270 \times 30\%)$</p> <p>מתנות לרגל אירועים אישיים חד-פעמיים:</p> <p>מתנה שנותן מעסיק לעובדו לרגל אירוע אישי חד פעמי כמו נישואין, הולדת ילדים, בר/בת מצווה וכו', אינה נחשבת כהכנסה בידי העובד ובלבד שסך כל המתנות שקיבל לרגל אירועים אישיים בשנת המס לא עלה על התקרה.</p> <p>המתנה שקיבלה לרה לרגל אירוסיה לבחיר ליבה, שערכה ועלותה 200 ₪, היתה המתנה הראשונה לרגל אירוע אישי חד-פעמי שקיבלה לרה בשנת המס 2016. סכום המתנה לא עלה על הסכום שנקבע בתקנה 4(2) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות) - 210 ₪ בשנה (בשנת המס 2016).</p> <p>מתנות לרגל אירועים החוזרים על עצמם:</p> <p>מתנה שנותן מעסיק לעובדו לרגל אירועים החוזרים על עצמם מידי שנה, כמו מתנות לרגל חגים, ימי הולדת, שי ליום האשה וכו' - מתנות מסוג זה נחשבות הכנסת עבודה אצל העובד לפי סעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה, בין שניתנו בכסף ובין שניתנו בשווה כסף, בין שניתנו במישרין או בעקיפין.</p> <p>לפיכך, לשכרה של לרה יש לזקוף סך של 95 ₪, שווי המתנה שקיבלה מהמעסיק לרגל חג המולד.</p> <p>לסיכום, בשל המתנה שקיבלה ב-12/2016, לרגל חג המולד, ובשל השתתפות המעסיק בעלות המנוי לבריכה באותו החודש, יש לזקוף לשכרה של לרה, לצורך חישוב מס, סך של 176 ₪. $(176 = 81 + 95)$ השתתפות המעסיק בעלות המנוי לבריכת השחיה</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>

<p>מעסיקה של לרה העמיד לרשותה רכב צמוד לשימושה ו-2 מכשירי טלפון סלולרי (רט"ן). שנת הרישום של הרכב: 2014, סוג הרכב: 2, קוד תוצר: 481, קוד דגם: 23. מכשיר הרט"ן הראשון פתוח לשיחות ללא הגבלה. ב-1/2016 עמדה ההוצאה החודשית בִּשְׁלוֹ על 218 ₪. מִשְׁכָּרָה של לרה מנכה המעסיק 47 ₪, בכל חודש, כהשתתפות בהוצאות רט"ן זה. מכשיר הרט"ן השני ניתן להתקשר למקום העבודה בלבד. ב-1/2016 עמדה ההוצאה החודשית בשלו על 86 ₪, לרה לא משתתפת בהוצאות רט"ן זה. מהו השווי שיש לזקוף לשכרה של לרה בתלוש 1/2016, בשל הרכב הצמוד ובשל 2 מכשירי הטלפון הסלולרי (רט"ן)?</p> <p>א. 5,568 ₪ ב. 5,628 ₪ ג. 5,572 ₪ ד. 5,611 ₪</p>	<p>שאלה מספר 3.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) - תקנה 1 (הגדרות) תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות רכב) - תקנה 1 (הגדרות). הנחיות מס הכנסה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>שווי שימוש ברכב ששנת רישומו 2014, סוג: 2, קוד תוצר: 481, קוד דגם: 23, שיזקף לשכרה של לרה בחודש 1/2016 - 5,510 ₪.</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד) - "שווי השימוש לכל חודש ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשות העובד, לְמַעַט רדיו טלפון פְּאָמֹור שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד, יהיה מחצית מההוצאה החודשית או 105 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בִּשְׁלוֹ אותו רדיו טלפון נייד".</p> <p>לפיכך, לא ייזקף לשכרה של לרה כל שווי בשל מכשיר הרט"ן השני, ממנו ניתן להתקשר למקום העבודה בלבד.</p> <p>חישוב זקיפת השווי בשל מכשיר הרט"ן הראשון: ההוצאה החודשית (ההוצאה שהוצאה בחודש בשל הרט"ן, לרבות הוצאה קבועה, דמי שימוש, מע"מ, תיבה קולית, שירותים גלויים, השתתפות העובד וכדומה): 218 ₪ הנמוך מבין מחצית ההוצאה החודשית או 105 ₪: 105 ₪ = $\min(105; 218 / 2)$ סכום ההוצאה החודשית ששילמה לרה: 47 ₪ שווי השימוש ברט"ן שיש לזקוף לשכרה של לרה: 58 ₪ = $\max(58; 0)$</p> <p>לסיכום - לשכרה של לרה ייזקף שווי בסך 5,568 ₪, בשל הרכב הצמוד ובשל הרט"ן. 5,568 ₪ = 58 שווי השימוש ברט"ן + 5,510 שווי השימוש ברכב צמוד</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>א</p>

<p>שאלה מספר 4.</p> <p>גבע, גרוש בן 34, משתתף במלוא פלפלתם של 2 ילדיו התאומים, ילידי 2/1/2010. הילדים נמצאים אצל לרה, גרושתו (ממנה נפרד ב-6/2015). לרה זכאית, בשל אותם ילדים, לנקודות זיכוי לפי ס' 40(ב)(1) לפקודה. באוגוסט 2011 גבע סיים לימודי תואר אקדמי שלישי בפקולטה לרפואה בטכניון בחיפה (תואר אקדמי מוכר במוסד להשכלה גבוהה מוכר) וזכה בתואר הד"ר הנקסף. הוא מסר למעסיקו את כל הטפסים והאישורים הנדרשים לעניין.</p> <p>כמה נקודות זיכוי יובאו בחשבון בחישוב המס של גבע בשנת המס 2016?</p> <p>א. 2.75 נ"ז ב. 4.25 נ"ז ג. 3.75 נ"ז ד. 3.25 נ"ז</p>	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 40, 44.	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 40(ד)(1) לפקודה, בנוסח הרלוונטי למי שסיים את לימודיו לפני 1/1/2014 - "היה היחיד זכאי לקבל תואר אקדמי שלישי ברפואה או ברפואת שיניים תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת, בשלוש שנות מס, ומחצית נקודת זיכוי, בשתי שנות מס, החל בשנת המס שלאחר שנת המס שבה הסתיימו לימודיו לתואר האקדמי השלישי".</p> <p>הטכניון בחיפה הוא "מוסד להשכלה גבוהה", כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה. התואר האקדמי השלישי ברפואה, של הטכניון בחיפה, מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה.</p> <p>גבע סיים את לימודי התואר השלישי ברפואה בשנת 2011. לפיכך, בשנת המס 2016 (שהיא השנה החמישית שלאחר שנת המס שבה הסתיימו לימודיו) הוא זכאי למחצית נקודת זיכוי בשל התואר האמור, לפי ס' 40 לפקודה.</p> <p>נקודות הזיכוי שיובאו בחשבון בחישוב המס של גבע בשנת המס 2016:</p> <p>תושב ישראל [ס' 34 לפקודה] 2.00 נ"ז נסיעות [ס' 36 לפקודה] 0.25 נ"ז השתתפות בכלכלת ילדים [ס' 40(ב)(2) לפקודה] 1.00 נ"ז תואר אקדמי שלישי ברפואה [ס' 40 לפקודה] <u>0.50 נ"ז</u> סה"כ נקודות זיכוי <u>3.75 נ"ז</u></p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	ג

<p>שאלה מספר 5.</p>	<p>הכנסתה של לרה, בשנת 2016, הורכבה מהסכומים שלהלן:</p> <p>1. משכורת ₪ 116,451</p> <p>2. מענק הון שנתקבל עקב פרישה, חייב במס (לפי ס' 79א) לפקודה) ₪ 2,013</p> <p>3. דמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי (לפי פרק ביטוח אבטלה בחוק הרלוונטי) ₪ 6,744</p> <p>4. גמלה לשמירת הריון מהמוסד לביטוח לאומי (לפי פרק ביטוח אמהות בחוק) ₪ 8,757</p> <p>לפי ס' 34, 36 ו-36א הותר ללרה זיכוי ממס בסך 7,128 ₪. בשנה זו שילמה 15,501 ₪ להחזקה של הורה משותק לחלוטין במוסד מיוחד. בשל תשלומיה לקופת גמל לקיצבה כעמית שכיר, הותר לה, לפי ס' 45א לפקודה, זיכוי ממס בסך 2,343 ₪. בשנה זו נוכה מהכנסתה מס הכנסה בסך 8,663 ₪.</p> <p>מהי "הכנסה חייבת" של לרה בשנת 2016?</p> <p>א. 125,208 ₪</p> <p>ב. 133,965 ₪</p> <p>ג. 118,464 ₪</p> <p>ד. 125,302 ₪</p>
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 1, 2(2), 3(ה), 9(א16)</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p>	<p>סך הכנסתה של לרה, בשנת 2016: $116,451 + 2,013 + 6,744 + 8,757 =$ 133,965 ₪</p> <p>לפי ס' 1 לפקודה - "הכנסה חייבת" - הכנסה לאחר הניכויים, הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין.</p> <p>זיכויים, הניתנים מכוח ס' 34, 36, 36א (נקודות זיכוי), כמו גם זיכויים לפי הסעיפים 44 ו-45א לפקודה - כל אלה זיכויי מס המובאים בחשבון כנגד המס לאותה שנה. כלומר, הם מופחתים מהמס שעל לרה לשלם לאותה שנה.</p> <p>[לידיעה בלבד - לא הותר ללרה זיכוי ממס, לפי ס' 44, בשל תשלומיה להחזקת הורה משותק במוסד מיוחד.]</p> <p>מענק ההון שנתקבל עקב פרישה, החייב במס (לפי ס' 79א) לפקודה, מהווה חלק מההכנסה החייבת במס של לרה.</p> <p>דמי האבטלה שקיבלה (לפי פרק ביטוח אבטלה בחוק הביטוח הלאומי), הם קיצבה חבת-מס המשתלמת מאת המוסד לביטוח לאומי [לפי ס' 177 לחוק הביטוח הלאומי - "מדמי האבטלה ינכה המוסד במקור מס הכנסה לפי הוראות סעיפים 164 ו-243 לפקודת מס הכנסה והתקנות לפיה"].</p> <p>הגמלה לשמירת הריון שקיבלה מהמוסד לביטוח לאומי (לפי פרק ביטוח אמהות בחוק הביטוח הלאומי), גם היא היא קיצבה חבת-מס ומהווה, לפי ס' 1 לפקודה, חלק מההכנסה מיגיעה אישית של לרה [לפי ס' 53(ד) לחוק הביטוח הלאומי - מדמי הלידה ומגמלה לשמירת הריון ינכה המוסד במקור מס לפי הוראות סעיפים 164 ו-243 לפקודת מס הכנסה והתקנות לפיה וכן ינכה דמי ביטוח בשיעור הקבוע בטור ד' בלוח י'].]</p> <p>כלומר, "הכנסה חייבת" של לרה היא 133,965 ₪.</p> <p>תשובה ב.</p>

<p>שאלה מספר 6.</p> <p>לרה, אלמנה בת 41, אָם לְבַת עיוורת, ילידת 3/9/2011. לילדה יש סייעת, שלוקחת אותה בכל יום מגן הילדים הַבְּיָתָה, משגיחה עליה ודואגת לצרכיה, עד שובָה של לרה מעבודתה. בשנת 2016 לרה שילמה ₪ 42,890 עַד לסייעת בעד עבודתה. הכנסתה החייבת של לרה באותה השנה - 220,240 ₪. לבת אין הכנסה.</p> <p>מהו הזיכוי המרבי של לרה יכולה לקבל בשנת 2016 בְּעֵד בְּתָהּ, לפי הסעיפים 44 או 45 לפקודה?</p> <p>א. 9,636 ₪ ב. 0 ₪ ג. 5,376 ₪ ד. 5,184 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 45, ס' 44</p> <p>תק' מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד) - תק' 1</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לְפִי תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (זיכוי בְּעֵד נטול יכולת וזיכוי בְּעֵד הוצאות בְּשֵׁל החזקת קרוב במוסד) - "יחיד תושב ישראל יהא זכאי לזיכוי בְּעֵד הוצאות החזקת קרוב במוסד לְפִי סעיף 44 לפקודה או לנקודות זיכוי בְּעֵד נטול יכולת לְפִי סעיף 45 לפקודה, לְפִי הענין (להלן - המזכה), אם ההכנסה החייבת של המזכה ושל בן זוגו, לא עלתה על 268,000 ₪ בשנת המס, ואם אֵין למזכה בן זוג - אם לא עלתה על 167,000 ₪ בשנת המס; לְעֵנֵן זֶה, "הכנסה חייבת" - לְרַבּוֹת הכנסה פטורה ממש על פי דין".</p> <p>נקודות זיכוי בעד נטול יכולת לפי סעיף 45 לפקודה:</p> <p>לפי ס' 45(א) לפקודה - "יחיד תושב ישראל שהיה לו בשנת המס ילד משותק, עיוור או מפגר או שהיה לבן זוגו ילד כאמור, יובאו בחשבון בחישוב המס שלו או של בן זוגו שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד כאמור".</p> <p>שווי נקודות זיכוי בְּעֵד ילד נטול יכולת: 5,184 ₪ (= 2,592 × 2 ערך נקודת זיכוי)</p> <p>לפי ס' 45(ג) לפקודה - "יחיד יהיה זכאי לנקודות הזיכוי על פי סעיף קטן (א) רק אם לא קיבל זיכוי ממש עבור אותו ילד על פי סעיף 44". לרה לא מחזיקה ילדה במוסד מיוחד, לפיכך, היא לא זכאית לזיכוי בְּעֵד הוצאות החזקת קרוב במוסד לְפִי סעיף 44 לפקודה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון ד

<p>שאלה מספר 7.</p> <p>גבע עבד אצל מעסיקו היחיד 28 שנים עד שפוטר ב-30/6/2016. ב-14/7/2016 קיבל ממעסיקו השלמת פיצויי פיטורים בעד כל שנות עבודתו. את החלק החייב במס של הפיצויים האמורים (96,000 ₪), מבקש גבע לפרוס <u>אחורה</u> למספר שנות מס מרבי, בהתחשב בתקופת עבודתו.</p> <p>בהתחשב בבקשתו של גבע לפרוס אחורה את החלק החייב במס של הפיצויים, לכמה שנים ולאילו תקופה תותר לו הפריסה האמורה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים).</p> <p>א. תותר לו פריסה אחורה ל-6 שנות מס שמסתיימות בשנת 2016. ב. תותר לו פריסה אחורה ל-7 שנות מס שמסתיימות בשנת 2016. ג. לא תותר פריסה אחורה, אלא רק פריסה קדימה, ל-6 שנות מס שמתחילות בשנת 2016. ד. לא תותר פריסה אחורה, אלא רק פריסה קדימה, ל-7 שנות מס שמתחילות בשנת 2016.</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 1, ס' 8(ג). הנחיות מס הכנסה.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 1 לפקודת מס הכנסה - " הכנסה מיגיעה אישית" - לרבות - (5) מענק שנתקבל עקב פרישה או עקב מוות; (6) סכום המתקבל עקב היוון קיצבה מהקיצבאות האמורות בפסקאות (1) עד (4); "</p> <p>לפי סעיף 8(ג) לפקודת מס הכנסה - " לפי בקשת הנישום או יורשיו, יראו את ההכנסות שלהלן, לענין חישוב סכום המס החל עליהן, כאילו נתקבלו כאמור לצידן: (1) ... (2) ... (3) הכנסה מיגיעה אישית כאמור בפסקאות (5) או (6) להגדרתה שבסעיף 1 - בחלקים שנתיים שווים בשנות העבודה שבשלהן משולם המענק או בתקופה שבה נוצרה הזכות לקיצבה, לפי הענין, אך בלא יותר משש שנות המס המסתיימות בשנה שבה נתקבלו המענק או היוון הקיצבה; אולם רשאי המנהל, אם נתבקש על כך, להתיר חלוקה לתקופה אחרת לרבות לשנים הבאות, בתנאים שיקבע, לרבות תשלום מקדמה. "</p> <p>גבע מבקש לפרוס אחורה את החלק החייב במס של פיצויי הפיטורים, לפי ס' 8(ג) לפקודה. לפי ס' 8(ג), לפי בקשתו של גבע, יראו את החלק החייב של פיצוי הפיטורים, לענין חישוב סכום המס החל עליהם, כאילו התקבלו בחלקים שווים בשנות העבודה שבשלהן הוא שולם, אך בלא יותר משש שנות המס המסתיימות בשנה שבה נתקבלו המענק. כלומר, הפריסה המרבית אחורה היא למספר שנות העבודה שבשלהם משולם המענק, ולא יותר משש שנים המסתיימות בשנה שבה נתקבל.</p> <p>ומן הכלל אל הפרט - גבע עבד יותר מ-6 שנים, שבשלהן שולמו פיצויי הפיטורים. תותר לו, לפי בקשתו, <u>פריסה אחורה של החלק החייב במס של הפיצויים האמורים ל-6 שנות מס שמסתיימות בשנת 2016.</u></p> <p>6 שנות מס = (6 שנות מס מקסימום ; 28 שנות עבודה שבשלהן שולמו פיצויי הפיטורים) min הרחבת ההסבר :</p> <p>לפי הסיפא של ס' 8(ג) לפקודה - " אולם רשאי המנהל, אם נתבקש על כך, להתיר חלוקה לתקופה אחרת לרבות לשנים הבאות, בתנאים שיקבע, לרבות תשלום מקדמה".</p> <p>לפי הכללים שקבעה רשות המיסים, אם יפנה העובד לפקיד השומה ויבקש לפרוס את החלק החייב במס של פיצויי הפיטורים לשנים הבאות, כלומר, קדימה, אזי, בכפוף לתנאים שנקבעו בעניין, על כל ארבע שנות עבודה שבשלהן שולמו פיצויי הפיטורים, תינתן שנת פריסה אחת, ולא תאושר פריסה פאמור לתקופה העולה על שש שנות מס.</p>	הסבר הפתרון א
תשובה א.	

<p>שאלה מספר 8.</p> <p>עקב מחלה, נקבעה לגבע נכות רפואית של 100% לתקופה שמ-1/1/2015 ועד 31/7/2016. הכנסתו בכל אחת מהשנים 2015 ו-2016 היתה זְהָה - 675,840 ₪ (בכל שנה), כולה ממשכורת. מהו הפטור המְרָבִי לְפִי ס' 9(5) לפקודה שיכול גבע לְנַצֵּל בשנת המס 2016 (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 355,039 ₪</p> <p>ב. 394,394 ₪</p> <p>ג. 0 ₪</p> <p>ד. 72,960 ₪</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
	פקודת מס הכנסה - ס' 9(5).
<p>הסבר הפתרון</p> <p>א</p> <p>הכנסתו של גבע ממשכורת, סך של 675,840 ₪, מהווה הכנסה מיגיעה אישית. לְפִי סעיף 9(5)(א) לפקודה, פטורה ממס "הכנסה מיגיעתם האישית של עיוור או של נכה שנקבעה לו נכות של 100%, או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות, כמפורט להלן:</p> <p>(1) נקבעה נכות כאמור לתקופה של 365 ימים או יותר - הכנסה עד לסכום של 608,400 שקלים חדשים;</p> <p>(2) נקבעה נכות כאמור לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים - הכנסה עד לסכום של 72,960 שקלים חדשים;"</p> <p>לְפִי סעיף 9(5)(ג)(1) לפקודה, "לְגַבִּי עיוור או נכה, שנקבעה לו נכות כאמור בפסקת משנה (א)(1) לְגַבִּי חלק משנת המס, יחולו הוראות פסקה זו על חלק מהכנסתו בשנת המס, שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס שבין מספר הימים בשנת המס שלגביהם נקבעה הנכות לבין 365 (בפסקה זו - יחס תקופת הנכות), ויקראו את הסכומים הנקובים בפסקאות משנה (א)(1) ו-(ב) כסכומים שיחסם לסכומים הנקובים כאמור הוא כיחס תקופת הנכות".</p> <p>לְפִי סעיף 9(5)(ג)(2) לפקודה, "לגבי עיוור או נכה, שנקבעה לו נכות כאמור בפסקת משנה (א)(2), יחולו הוראות פסקה זו על חלק מהכנסתו בשנת המס שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס תקופת הנכות, ואולם אם תקופת הנכות שנקבעה לו חלה בשתי שנות מס, סך הסכום הפטור בשתי שנות המס לא יעלה על הסכום הנקוב בפסקת משנה (א)(2);".</p> <p>לגבע נקבעה נכות כאמור לתקופה שמ-1/1/2015 ועד 31/7/2016. כלומר, לתקופה של 365 או יותר. הסכום הנקוב בסעיף 9(5)(א)(1) - 608,400 ₪.</p> <p>מספר הימים בשנת 2016 שלגביהם נקבעה הנכות - 213.</p> $213 \text{ ימים} = 31 \text{ יולי} + 30 \text{ יוני} + 31 \text{ מאי} + 30 \text{ אפריל} + 31 \text{ מרץ} + 29 \text{ פברואר} + 31 \text{ ינואר}$ <p>יחס תקופת הנכות: $213 / 365$.</p> <p>חישוב ההכנסה הפטורה של גבע בשנת המס 2016:</p> $\min [(608,400 \times 213 / 365) ; (675,840 \times 213 / 365)] = \underline{355,038.90} \text{ ₪}$ <p>הפטור המְרָבִי לְפִי ס' 9(5) לפקודה שיכול גבע לְנַצֵּל בשנת המס 2016 (סכום מעוגל) - 355,039 ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	

<p>שאלה מספר 9.</p>	<p>לרה, בת ה-33, נשואה+ילד בן 8, התחילה לעבוד ב-1/7/2016 אצל מעסיקה. שכרה, עד 11/2016, היה כלהלן:</p> <table border="1" data-bbox="137 219 1007 293"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>7/2016</th> <th>8/2016</th> <th>9/2016</th> <th>10/2016</th> <th>11/2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>שכר</td> <td>5,398 ₪</td> <td>4,906 ₪</td> <td>6,735 ₪</td> <td>5,352 ₪</td> <td>4,084 ₪</td> </tr> </tbody> </table> <p>מאחר שהיא מקבלת אצל מעסיקה "משכורת חלקית" ומאחר שציינה בטופס ה-101 שיש לה הכנסה אחרת שבה היא מקבלת נקודות זיכוי ומדרגות מס, ניכה המעסיק משכרה, בחודשים הנ"ל, מס כפי שהיה עליו לנכות (לפי התקנות הנוגעות לעניין ולפי הנחיות מס הכנסה).</p> <p>ב-12/2016 לרה מסרה למעסיקה אישור תאום מס מפקיד שומה. לפי האישור, עד שכר שנתי של 27,650 ₪ יש לנכות מס בשיעור 39%. מעבר לסכום זה יש לנכות מס בשיעור המרבי.</p> <p>אם שכרה ב-12/2016 היה 6,972 ₪, כמה מס הכנסה ינוכה מלרה בתלוש זה (תלוש 12/2016), לאור תאום המס?</p> <p>א. 2,719 ₪ ב. 3,240 ₪ ג. 858 ₪ ד. 3,346 ₪</p>	חודש	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	11/2016	שכר	5,398 ₪	4,906 ₪	6,735 ₪	5,352 ₪	4,084 ₪
חודש	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	11/2016								
שכר	5,398 ₪	4,906 ₪	6,735 ₪	5,352 ₪	4,084 ₪								
	פתרון												
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - תק' 1, תק' 5, תק' 10. פקודת מס הכנסה - ס' 121.</p>												
<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ג</p>	<p>לפי תקנה 10 לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "פקיד השומה רשאי להורות שניכוי המס לפי תקנות אלה יוקטן או יוגדל, הכל לפי הענין, אם מסיבה כלשהי נוצר או עלול להיווצר עודף בתשלום המס או גרעון בתשלומו עקב ניכוי המס, בין כתוצאה מתשלום משכורת או שכר עבודה מאת מעביד אחד, בין כתוצאה מתשלום משכורת או שכר עבודה מאת יותר ממעביד אחד ובין כתוצאה מכך שלעובד יש הכנסה חייבת אחרת, או מכל סיבה אחרת, והמעביד חייב לקיים כל הוראה כאמור".</p> <p>"השיעור המרבי", לפי תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "שיעור המס הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה".</p> <p>שיעור המס הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה - 48%.</p> <p>שכר מצטבר של לרה בחודשים 7/2016 עד 12/2016: $5,398.00 + 4,906.00 + 6,735.00 + 5,352.00 + 4,084.00 + 6,972.00 = 33,447.00$ ₪</p> <p>מס מצטבר שיש לנכות בגין שכר מ-7/2016 עד 12/2016 לפי אישור תאום המס: $27,650 \times 39\% + (33,447 - 27,650) \times 48\% = 13,566$ (מעוגל) ₪</p> <p>מאחר שהיא מקבלת אצל מעסיקה "משכורת חלקית" ומאחר שציינה בטופס ה-101 שיש לה הכנסה אחרת שבה היא מקבלת נקודות זיכוי ומדרגות מס, ניכה המעסיק משכרה של לרה, בחודשים 7/2016 עד 11/2016, מס בשיעור המרבי לפי התקנות.</p> <p>שכר מצטבר של לרה בחודשים 7/2016 עד 11/2016: $5,398.00 + 4,906.00 + 6,735.00 + 5,352.00 + 4,084.00 = 26,475.00$ ₪</p> <p>סה"כ מס שנוכה בחודשים 5/2016 עד 9/2016: $26,475 \times 48\% = 12,708$ ₪</p> <p>12,708 ₪ מס שנוכה מהשכר > 13,566 ₪ מס מצטבר שיש לנכות לפי אישור המס</p> <p>לפיכך, סכום המס שינוכה מלרה, בתלוש 12/2018, לאור תאום המס -</p> <p>858 ₪ = 12,708 ₪ מס שנוכה מהשכר - 13,566 ₪ מס מצטבר שיש לנכות לפי אישור המס</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>												

<p>כל חייה, עד 31/7/2016, לרה היתה תושבת קבועה בישוב ריחאנייה. ב-1/8/2016 התנתנה עם גבע ועברה לגור איתנו בכפר פמא. הכנסתה בשנת 2016 היתה פדלהלן:</p> <p>1. שכר משולב 166,479 ₪</p> <p>2. שכר בתקופת הודעה מוקדמת לפיטורים 15,134 ₪</p> <p>3. פיצוי עבור חודשי הסתגלות לאחר הפרישה, פטור ממס (לפי ס' 9א7 לפקודה) ... 23,182 ₪</p> <p>מהו סך זיכוי תושב הישוב לו זכאית לרה בשנת 2016 (סכום מעוגל) ? [למען הסר ספק, סכום הזיכוי האמור לא עולה על סכום המס שלרה חייבת בו, בשל ההכנסה שלגביה ניתן הזיכוי.]</p> <p>א. 13,440 ₪</p> <p>ב. 12,713 ₪</p> <p>ג. 11,654 ₪</p> <p>ד. 13,276 ₪</p>	<p>שאלה מספר 10.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p style="text-align: right;">פקודת מס הכנסה - ס' 11</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>תושבות קבע בישוב ריחאנייה, בשנת המס 2016, מקנה הנחה של 12% על הכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 192,000 ₪ לשנה.</p> <p>לפי ס' 1 לפקודה, "הכנסה חייבת" היא "הכנסה לאחר הניכויים, הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין". כלומר, היא לא כוללת את פיצוי שקיבלה לרה עבור חודשי הסתגלות לאחר הפרישה, שהיה פטור ממס הכנסה (לפי ס' 9א7 לפקודה).</p> <p>הכנסתה החייבת של לרה בשנת 2016 - 181,613 ₪, כולה מיגיעה אישית.</p> <p>181,613 ₪ = 15,134 שכר בתקופת הודעה מוקדמת לפיטורים + 166,479 שכר משולב</p> <p>לרה חדלה להיות תושבת בישוב ריחאנייה במהלך שנת המס.</p> <p>לפי ס' 11(ב)4 לפקודה - "מי שבמהלך שנת המס היה לתושב ביישוב המפורט בסעיף קטן זה או חדל להיות תושב ביישוב כאמור, זכאי לזיכוי ממס כאמור בסעיף קטן זה באופן יחסי לתקופת תושבותו ביישוב, ובלבד שהיה תושב היישוב 12 חודשים רצופים לפחות".</p> <p>לפי ס' 11(ב)5 - "סכום הזיכוי לפי סעיף זה לא יעלה על סכום המס שהנישום חייב בו, בשל ההכנסה שלגביה ניתן הזיכוי".</p> <p>לרה היתה תושבת קבועה בישוב ריחאנייה 7 חודשים בשנת המס 2016.</p> <p>זיכוי "תושב ישוב" לו זכאית לרה בשנת 2016 (מעוגל) -</p> <p>12,713 ₪ = 12 / 7 חודשים × 12% שיעור ההנחה × (192,000 תקרה ; 181,613 הכנסה) Min</p> <p>לפי נתוני השאלה, סכום הזיכוי האמור לא עולה על סכום המס שלרה חייבת בו, בשל ההכנסה שלגביה ניתן הזיכוי.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ב</p>

<p>שכרה ("ברוטו למס") של לרה, רווקה בת 23, בכל אחד מהחודשים 1/2016, 2/2016 ו-3/2016 היה 8,120 ₪. החל ב-4/2016 הוגדל שכרה (ב-5,276 ₪) והועמד על 13,396 ₪ ברוטו בחודש.</p> <p>אם המס מחושב על בסיס מצטבר מתחילת השנה (1/1/2016), כמה מס הכנסה יגבה משכרה של לרה בתלוש 4/2016?</p> <p>א. 1,218 ₪ ב. 1,149 ₪ ג. 555 ₪ ד. 1,386 ₪</p>	<p>שאלה מספר 11.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 35א, 121, 121ב. תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>א</p> <p>נקודות זיכוי שיובאו בחשבון בחישוב המס של לרה בשנת 2016:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז סה"כ נקודות זיכוי 2.75 נ"ז $\times 216 \text{ ₪} = 594 \text{ ₪}$</p> <p>שכר מצטבר ב-4 החודשים: $8,120 \times 3 + 13,396 = 37,756 \text{ ₪}$ השכר החודשי הממוצע ב-4 החודשים: $37,756 / 4 = 9,439 \text{ ₪}$ מס "ברוטו" המוטל על השכר החודשי הממוצע: $1,148.99 \text{ ₪} = 21\% \times (9,439 - 8,920) + 1,040.00 \text{ ₪}$ מס מצטבר בגין משכורת מצטברת בסך 8,920 ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים שיש לשלם על השכר החודשי הממוצע: $554.99 \text{ ₪} = \max(1,148.99 - 594.00; 0)$ (מעוגל) $= 555 \text{ ₪}$</p> <p>מס "ברוטו" שהוטל על השכר ששולם בכל אחד מהחודשים 1/2016, 2/2016 ו-3/2016: $928.00 \text{ ₪} = 14\% \times (8,120 - 5,220) + 522 \text{ ₪}$ מס מצטבר בגין משכורת מצטברת בסך 5,220 ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים ששולם בכל אחד מהחודשים 1/2016, 2/2016 ו-3/2016: $334 \text{ ₪} = \max(928.00 - 594.00; 0)$ (מעוגל) $= 334.00 \text{ ₪}$</p> <p>מס מצטבר לתשלום פחות מס מצטבר ששולם, הוא המס שגיבה משכרו של גבע ב-3/2013: $1,218 \text{ ₪} = (4 \text{ חודשים} \times 555) - (3 \text{ חודשים} \times 334)$</p> <p>לפי ס' 5 לתוספת א' לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "כל שבר של שקל חדש מן המשכורת או מן המס העולה על 49 אגורות, יראוהו כשקל חדש אחד; שבר של שקל חדש שאינו עולה על 49 אגורות לא יובא בחשבון". כלומר, המס שמתקבל לאחר הפחתת הזיכויים האישיים הוא סכום "עגולי", ללא אגורות.</p> <p>תשובה א.</p>	

שאלה מספר 12.

מהו טופס 119? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)

- א. בקשה להקלה במס ליחיד הזכאי לתואר אקדמי/תעודת מקצוע.
- ב. בקשה לזיכוי ממס בגין קרוב נטול יכולת.
- ג. בקשה להקלה ולתיאום בחישוב ניכויי המס על ידי פקיד שומה או ע"י מייצג.
- ד. בקשה לפריסה על פי סעיף 8(ג) לפקודת מס הכנסה.

פתרון

סעיפים רלוונטיים

טפסי מס הכנסה - טופס 119

הסבר הפתרון

טופס 119 הוא בקשה להקלה במס ליחיד הזכאי לתואר אקדמי/תעודת מקצוע.

א

תשובה א.

טופס 119 הוא בקשה להקלה במס ליחיד הזכאי לתואר אקדמי/תעודת מקצוע. מטרת הטופס היא להקלות במס ליחידים המגישים בקשה להקלה במס בשל היותם זכאים לתואר אקדמי או תעודת מקצוע. הטופס מוגש לרשות המיסים, ויש להגיש אותו יחד עם מסמכים המעידים על הזכאות לתואר או התעודת המקצוע. ההקלה במס מתבצעת על ידי ניכוי מס מלמדי השנה.

<p>שאלה מספר 13.</p> <p>תלוש 1/2016 של לרה, רווקה בת 24, הורכב ממשכורת בסך 17,680 ₪ (ברוטו), שווי רכב בסך 2,320 ₪ ושווי רט"ן בסך 47 ₪ נטו (המעסיק מגלם את שווי הרכב ואת שווי הרט"ן).</p> <p>מהו סך כל שכרה של לרה לצורך חישוב מס ב-1/2016 ("שכר ברוטו למס")? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות)</p> <p>א. 21,170 ₪ ב. 21,661 ₪ ג. 20,803 ₪ ד. 21,266 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 121, 121ב. תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>שכרה של לרה ("ברוטו למס"), ללא הסכום שיש לגלם - 17,680 ₪. הסכום שיש לגלם - 2,367 ₪ = 47 שווי רט"ן + 2,320 שווי רכב. זיכויים אישיים, שיובאו בחשבון בחישוב המס של לרה, לפי נתוני השאלה:</p> <p>נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות 0.25 נ.ז. אשה 0.50</p> <p>סה"כ נקודות זיכוי ... 2.75 × 216 = 594 ₪</p> <p>לפי טבלאות המס, המס בגין משכורת של 8,920 ₪ בחודש הוא 1,040 ₪ (מדרגת מס 14%). כלומר, ניתן להתעלם מנקודות הזיכוי בגילום שווי הרכב ובגילום שווי הרט"ן. בשכר 17,680 נמצאת לרה במדרגת מס שולי 31%. $17,680 + 2,367 / (1 - 31\%) = 21,110.43 > 31\%$ מדרגת המס 31% "גבול" מסקנה - בגילום אנו חורגים ממדרגת המס הנוכחית. במדרגת מס 31%, נותר "ברוטו" בסך 2,120.00 ₪ (= 19,800 - 17,680) 2,120.00 ₪ מתפצלים ל-69% "נטו" - 1,462.80 ₪, ומס בשיעור 31% - 657.20 ₪. יתרה שנותרה לגילום: 904.20 = 2,367.00 - 1,462.80 מדרגת המס לגילום היתרה - 34%. גילום היתרה: $904.20 / (1 - 34\%) = 1,370.00$ ₪ הסכום 2,367 ₪ כשהוא מגולם: $2,120.00 + 1,370.00 = 3,490.00$ ₪ $17,680 + 3,490 = 21,170 < 34\%$ מדרגת מס 34% "גבול" שכרה של לרה לצורך חישוב מס ב-1/2016: <u>21,170</u> ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	הסבר הפתרון א

<p>שאלה מספר 14.</p> <p>תלוש 1/2016 של לרה, עובדת רווקה, ילידת 7/1/1999, הורכב משכר בסך 8,647 ₪ ושווי נסיעות בסך 544 ₪ (המעסיק משלם עבור העובדים הסעה במונית שירות מביתם לעבודה ובחזרה). מהו שכר ה"נטו" שישולם לה ("נטו לתשלום") בחודש זה, אחרי ניכוי מס הכנסה? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות)</p> <p>א. 8,688 ₪ ב. 8,904 ₪ ג. 8,144 ₪ ד. 8,360 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 40ב, 121, 121ב. תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>שכר "ברוטו למס" של לרה: 9,191 ₪ = 544 שווי נסיעות + 8,647 שכר חישוב המס: מס לפי ס' 121 לפקודה: $1,096.91 \text{ ₪} = (9,191 - 8,920) \times 21\% + 1,040.00$ ₪ מס מצטבר בגין משכורת מצטברת בסך 8,920 ₪</p> <p>לרה ילידת 7/1/1999. כלומר, בשנת 2016 היא "יחיד שמלאו לו 16 שנים אך לא 18 שנים".</p> <p>זיכויים אישיים, שיובאו בחשבון בחישוב המס של לרה, לפי נתוני השאלה:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז יחיד שמלאו לו (או לבן זוג) 16 שנים אך לא 18 שנים <u>1.00</u> נ"ז סה"כ נקודות זיכוי <u>3.75</u> נ"ז $\times 216$ ₪ = <u>810.00</u> ₪</p> <p>המס המתקבל לאחר הפחתת הזיכויים האישיים: $286.91 \text{ ₪} = 810.00 \text{ נקודות זיכוי} - 1,096.91 \text{ המס שחושב}$</p> <p>לפי ס' 5 לתוספת א' לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "כל שבר של שקל חדש מן המשכורת או מן המס העולה על 49 אגורות, יראוהו כשקל חדש אחד; שבר של שקל חדש שאינו עולה על 49 אגורות לא יובא בחשבון". המס שהתקבל לאחר הפחתת הזיכויים האישיים הוא סכום "עגול", ללא אגורות. כלומר - <u>287</u> ₪.</p> <p>תשלומים בתלוש 1/2016 של לרה, ללא זקיפות שווי - 8,647 שכר.</p> <p>שכר ה"נטו" שישולם ("נטו לתשלום") בחודש זה, אחרי ניכוי מס הכנסה: <u>8,360</u> ₪ = 287 מס הכנסה - 8,647 תשלומים ללא זקיפות שווי</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון ד

<p>ב-3/2016 נשלח גבע לרומניה, ע"י מעבידו, למשך 92 יממות. הנסיעה לרומניה וכל ימי השהיה בה היו הקרחים לייצור הכנסתו של המעביד. הוצאות הנסיעה המוכחות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. כרטיס טיסה במח' עסקים - \$460 [מחיר כרטיס במח' תיירים באותה טיסה - \$276]. 2. הוצאות לינה: 92 לינות במלון, במחיר \$134 לכל לינה - סה"כ \$12,328. 3. הוצאות אחרות: \$78 לכל יום שהיה ברומניה - סה"כ \$7,176. 4. הוצאות שכירות רכב: שקיפת רכב ל-92 ימים, במחיר \$61 ליום - סה"כ \$5,612. <p>גבע הגיש את החשבון ואת המסמכים הנדרשים למעבידו וזה החזיר לו את כל ההוצאות. מהו הסכום שיש לזקוף לשכרו של גבע לצורך חישוב מס, בשל הנסיעה לחו"ל? [למען הסר ספק, הכוונה היא לסכום שאינו מותר בניכוי על פי התקנות]</p> <p>א. \$ 1,905 ב. \$ 2,208 ג. \$ 2,024 ד. \$ 2,139</p>	<p>שאלה מספר 15.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), ס' 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>רומניה לא נמצאת ברשימת המדינות בהן הוגדלו ב-25% הסכומים שהותרו בשל "הוצאות לינה" ובשל "הוצאות אחרות".</p> <p>כרטיס טיסה במחלקת עסקים:</p> <p>לפי תקנה 2(2)(א) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לרכישת כרטיס טיסה במחלקת עסקים או במחלקה ראשונה - 100% ממחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה.</p> <p>לפיכך, ההוצאה בסך \$460, לרכישת כרטיס הטיסה, מותרת בניכוי במלואה.</p> <p>הוצאות לינה:</p> <p>לפי תקנה 2(2)(ב) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לינה בנסיעה אשר כללה יותר מתשעים לינות - "הוצאות הלינה המוכרות אך לא יותר מ-117 דולר ללינה".</p> <p>לעניין החישוב שלהלן, "הוצאות לינה מוכרות", במדינה בה לא ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25%, הן הוצאות הלינה בפועל המוכחות בהתאם לתקנה 6 לתקנות האמורות, או דולר ללינה, הנמוך ביניהם.</p> <p>גבע הוציא עבור כל לינה \$134, סה"כ לינות = 92.</p> <p>סה"כ הסכום שיותר לניכוי בעד 92 הלינות:</p> $10,764 = 92 \times (\$134 \text{ הוצאות מוכחות} ; \$267 \text{ תקרה}) \min(\text{הוצ' לינה מוכרות} ; \$117 \text{ תקרה}) \min$ <p>הוצאות לינה שאינן מותרות בניכוי: \$1,564 = \$10,764 מותר בניכוי - \$12,328 הוצ' מוכחות</p> <p>הוצאות אחרות:</p> <p>לפי תק' 2(2)(ג) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות אחרות -</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) אם נדרשו הוצאות בשל לינה - לא יותר מ-75 דולר לכל יום שהייה בחוץ לארץ; (2) אם לא נדרשו הוצאות בשל לינה - לא יותר מ-125 דולר לכל יום שהייה בחוץ לארץ; $6,900 = 92 \text{ ימי שהיה} \times (\$78 \text{ ההוצאה ליום} , \$75 \text{ תקרה לכל יום שהייה כשנדרשו הוצאות לינה}) \min$ <p>הוצ' אחרות שאינן מותרות בניכוי: \$276 (= \$6,900 מותר בניכוי - \$7,176 הוצאה בפועל)</p> <p>הוצאות שכירת רכב:</p> <p>לפי תקנה 2(2)(ד) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות שכירת רכב בחוץ לארץ, לא יעלה על הוצאות השכירות בפועל או על 59 דולר ליום, לפי הנמוך:</p> $5,428 = 92 \text{ ימים} \times (\$61 \text{ הוצאות השכירות בפועל} ; \$59 \text{ התקרה}) \min$ <p>הוצאות שכירת רכב שאינן מותרות בניכוי: \$184 (= \$5,428 - \$5,612)</p> <p>הסכום שיש לזקוף למשכורתו של גבע לצורך חישוב מס, בשל הנסיעה לחו"ל:</p> $1,564 + 276 + 184 = \underline{\underline{\$2,024}}$ <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ג</p>

להלן רכיבי שכרה של לרה, בת ה-40, בתלוש 1/2016 והתשלומים לקופות גמל:				שאלה מספר 16.	
חלק עובד בגין רכיב השכר (תגמולי עובד)	תשלומי המעביד לקופ"ג בגין רכיב השכר		סוג קופה	ברוטו למס	סוג רכיב שכר
	תגמולי מעביד	פיצויים			
5.75%	6.50%	6.00%	קופ"ג לקיצבה	8,644 ₪	שכר רגיל
2.50%	5.00%		קרן השתלמות		
6.50%	5.00%		קופ"ג לקיצבה	1,270 ₪	שעות נוספות
<p>מהו הזיכוי ממס (לפי ס' 45א' לפקודה) שתקבל לרה בתלוש 1/2016, בשל תשלומיה שלעיל?</p> <p>א. 213.15 ₪ ב. 173.96 ₪ ג. 202.85 ₪ ד. 178.01 ₪</p>					
פתרון					
פקודת מס הכנסה - ס' 45א.					
<p>הסבר הפתרון</p> <p>בשל תשלומיה לקרן השתלמות לרה לא זכאית להקלת מס דוגמת זיכוי או ניכוי. בשל תשלומיה לקופת גמל לקיצבה, זכאית לרה לזיכוי ממס לפי ס' 45א לפקודה. "תשלומי עובד" של לרה לקופת גמל לקיצבה -</p> <p>$8,644 \times 5.75\% + 1,270 \times 6.50\% = 579.58$ ₪ $8,644 + 1,270$ שעות נוספות = 9,914 ₪</p> <p>הכנסתה של לרה ב-1/2016 - הכנסתה המזכה בחודש זה -</p> <p>$8,700$ ₪ = $\{ 9,914$ הכנסה בפועל ; $8,700$ תקרת הכנסה מזכה שהיא הכנסת עבודה $\}$</p> <p>מגבלת עמית שכיר - 579.58 הפרשה בפועל ; $\{ 8,700 \times 7\% = 609.00 \}$ זיכוי לפי ס' 45א - $579.58 \times 35\% = 202.85$ ₪</p> <p>תשובה ג.</p>					

<p>לרה, בת 39, נשואה לבן-זוגה (עובד בן 46), ולהם 2 ילדים (בחוקתם וכלכלתם עליהם) שבשנת המס 2016 מלאו להם 14 ו-16 שנים. ב-30/9/2016, בתום 17 שנות עבודה, לרה פוטרה מעבודתה אצל מעסיקה היחיד. משכורתה החודשית, לרבות משכורת החודש ששולמה לה לחודש 9/2016, היתה קבועה - 7,690 ₪. בטופס ה-161 שמוקדא במועד תשלום שכר 9/2016, חוישב לה מענק פרישה שחלקו פטור ממס (לפי ס' 7א7א לפקודה), וחלקו - סך 30,132 ₪, חייב במס הכנסה.</p> <p>בחישוב מס לפי התקנות, כמה מס הכנסה יש לנכות ממענק הפרישה החייב של לרה?</p> <p>א. 4,218 ₪ ב. 5,292 ₪ ג. 4,131 ₪ ד. 3,396 ₪</p>	<p>שאלה מספר 17.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 9(א7), 34, 36, 36א, 66(ג), 121, 121ב. תקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - תק' 4(א), 7(א)(1).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>ד</p> <p>מענק הפרישה הפטור ממס לפי ס' 9(א7) לפקודה לא נלקח בחשבון בחישוב המס. מאחר שאינו רלוונטי, סכומו אף לא נכלל בנתוני השאלה.</p> <p>ניכוי מס ממענק פרישה שאינו פטור:</p> <p>לפי תקנה 7(א1) לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "מעביד המשלם לעובד למעט עובד יומי, מענק פרישה שכולו או חלקו אינו פטור ממס לפי סעיף 9(א7) לפקודה, ינכה בעת התשלום מהחלק שאינו פטור, מס פאילוי היה משכורת בלתי קבועה, לפי המשכורת האחרונה ששולמה לעובד..."</p> <p>ניכוי מס הכנסה מ"משכורת בלתי קבועה":</p> <p>לפי תקנה 4(א) לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) - "מעביד המשלם לעובד משכורת בלתי קבועה, ינכה ממנה, בעת התשלום, מס בסכום השווה להפרש המס המוכפל ב-12; לענין זה, "הפרש המס" - ההפרש בין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לחודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה, לבין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לאותו חודש, בתוספת החלק השנים-עשר מהמשכורת הבלתי קבועה..."</p> <p>החישוב:</p> <p>נקודות הזיכוי שיובאו בחשבון בחישוב המס של לרה:</p> $4.75 = 2 \text{ ילדים} + 0.50 \text{ אשה} + 0.25 \text{ נסיעות} + 2 \text{ תושב ישראל}$ <p>סכום נקודות הזיכוי - 1,026 ₪ = 4.75×216</p> <p>משכורת החודש ששולמה ללרה, לחודש 9/2016 - 7,690 ₪</p> <p>החלק השנים עשר מ"משכורת הבלתי קבועה" (המענק החייב): $2,511 = 30,132 / 12$</p> <p>משכורת החודש + החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה: $10,201 = 7,690 + 2,511$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש בתוספת החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה:</p> $1,309.01 = 10,201 - 8,920 \times 21\% + 1,040 \text{ מס מצטבר בגין משכורת מצטברת בסך } 8,920 \text{ ₪}$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים: $283.01 = \max(1,309.01 - 1,026; 0)$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש לאותו חודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה:</p> $867.80 = 10,201 - 7,690 \times 14\% + 522 \text{ מס מצטבר בגין משכורת מצטברת בסך } 5,220 \text{ ₪}$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים: $0 = \max(867.80 - 1,026; 0)$</p> <p>הפרש המס: $283.01 = 283.01 - 0$</p> <p>הפרש המס מוכפל ב-12, אותו יש לנכות מחלקו החייב במס של המענק ("המשכורת הבלתי קבועה"): $3,396 = 283.01 \times 12$</p> <p>תשובה ד.</p>	

<p>שאלה מספר 18.</p>	<p>להלן רכיבי תלוש 1/2016 של לרה:</p> <p>1. משכורת יסוד 9,245 ₪ 2. תוספת קבועה, שאינה מותנית בתנאי 1,167 ₪ 3. פרמיה מותנית (משתלמת אך ורק בהגדלת הפריזון ב-20% ביחס למוצע) 1,188 ₪ 4. שווי השימוש ברכב צמוד 2,860 ₪</p> <p>מעסיקה הפריש עבורה, בחודש זה, סך 754 ₪ למרכיב תגמולי המעביד בקופת גמל לקיצבה, וסך 290 ₪ לביטוח אובדן כושר עבודה. [לרה משלמת גם היא את חלקה, כנדרש, לאותן קופות גמל].</p> <p>מהו השווי שצריך ללרה, לצורך חישוב מס, בשל הפרשות המעסיק למרכיב תגמולי המעביד בקופת הגמל לקיצבה ולביטוח אובדן כושר העבודה (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 263 ₪ ב. 0 ₪ ג. 174 ₪ ד. 30 ₪</p>
	<p>פתרון</p>
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 3(ה), 3(ה3); הנחיות מס הכנסה. תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) - ס' 1.</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ג</p>	<p>לפי תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), "משכורת", לענין קופת גמל לתגמולים או לקיצבה, היא "הכנסת עבודה למעט שווי של שימוש ברכב שהועמד לרשותו של העובד". הגדרת "משכורת" זו זהה להגדרת "משכורת" לענין ס' 14(32) לפקודה, הן בהוצאה לרכישת ביטוח מפני אבדן כושר עבודה.</p> <p>חישוב הזקיפה בגין הפרשה למרכיב תגמולי מעביד בקופ"ג לקיצבה: הכנסת עבודה (לא שווי שימוש ברכב): 11,600 ₪ = 1,188 פרמיה מותנית + 1,167 תוס' קבועה + 9,245 יסוד 754 ₪ > 870 ₪ = 7.5% × (23,660 סכום התקרה; 11,600 הכנסת עבודה ללא שווי שימוש ברכב) min</p> <p>לפיכך, המעסיק לא שילם למרכיב תגמולי המעביד בקופת הגמל לקיצבה, מעל לגבולות שבחוק.</p> <p>חישוב הזקיפה בגין הפרשת המעסיק לביטוח אובדן כושר עבודה: <u>תקרה ראשונה:</u> שיעור הפרשת המעביד למרכיב התגמולים (קיצבה) מתוך משכורתו של העובד: 754 / 11,600 = 6.50% את שיעור הפרשת המעביד לקיצבה נפחית מ-7.5%, כשהתוצאה לא תפחת מאפס: max (7.50% - 6.50% ; 0) = 1.00% נשווה את התוצאה שקיבלנו ל-3.5% ונבחר את הקטן מבין השניים: min (3.50% ; 1.00%) = 1.00% נכפיל את השיעור הנמוך במשכורת העובד, ונקבל את התקרה הראשונה: 1.00% × 11,600 = <u>116.00</u> תקרה 1:</p> <p><u>תקרה שנייה:</u> השיעור המרבי אותו מותר להפריש לא.כ.ע., כפול משכורת העובד (ולא יותר מהתקרה): min (11,600 ; 23,660) × 3.5% = <u>406.00</u> תקרה 2:</p> <p><u>תקרה שלישית:</u> הפרשות מעביד לקיצבה ולא.כ.ע. לא יעלו על 7.5% מהשכר (ולא יותר מהתקרה): min (11,600 ; 23,660) × 7.5% - 754 = 116.00 ₪ max (116.00 ; 0) = <u>116.00</u> תקרה 3:</p> <p>תקרת ההוצאה האפשרית לא.כ.ע. היא הקטנה מבין שלוש התקרות שחישבנו: min (116.00 ; 406.00 ; 116.00) = 116.00 ₪ נפחית את תקרת ההוצאה לא.כ.ע. מההפרשה הפועל, ונקבל שווי א.כ.ע. שיש לזקוף: max (290.00 - 116.00 תקרת ההוצאה ; 0) = <u>174</u> שווי א.כ.ע.:</p> <p>סה"כ השווי שיש לזקוף ללרה בתלוש 1/2016 בשל הפרשות המעסיק למרכיב תגמולי המעביד בקופת הגמל לקיצבה ולביטוח אכ"ע: <u>174</u> = 174 שווי אכ"ע + 0 שווי קיצבה</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>

לרה עבדה אצל 3 מעבידים :				שאלה מספר 19.
הקף משך	שכר אחרון	תקופת עבודה		
100%	ש"ח 6,573	5 שנים	מעביד א'	
100%	ש"ח 7,195	1 שנים	מעביד ב'	
100%	ש"ח 8,762	2 שנים	מעביד ג'	
<p>כאשר פרשה ממעביד א' ועברה מיד לעבוד אצל מעביד ב', לרה ביקשה "רצף זכויות פיצויים". כך היה גם כשעברה לעבוד ממעביד ב' למעביד ג' (פקיד השומה אישר את כל בקשותיה לרצף פיצויים). עם פיטוריה ממעביד ג', ב-9/2016, מבקשת לרה למשוך את כל כספי הפיצויים שהצטברו משלושה מעבידיה בקופת הגמל לקיצבה - 108,243 ש"ח (לרבות ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים) [3 המעבידים הפרישו לאותה קופת גמל].</p> <p>מהו החלק החייב במס של מענק פרישה (כספי הפיצויים שהצטברו), לפי ס' 9(א7) לפקודה? - ככל שהדבר דרוש, הניחו שלרה פנתה לפקיד השומה וביקשה הגדלת פטור שבסמכותו להעניק אוטומטית, והפטור הוגדל בהתאם.</p> <p>א. 38,147 ש"ח ב. 21,867 ש"ח ג. 10,403 ש"ח ד. 3,099 ש"ח</p>				
פתרון				
פקודת מס הכנסה - ס' 9(א7).				סעיפים רלוונטיים
<p>לרה בחרה ברצף זכויות פיצויים, לפי סעיף 9(א7)(א) (4) לפקודה, במעבר בין המעבידים. לפיכך, יראו את תקופות עבודתה אצל שלושה המעבידים, שכללו פרישות רצופות, כתקופת עבודה אחת (8 שנות עבודה) אצל המעביד האחרון (מעביד ג'). את כספי מרכיב הפיצויים העומדים לזכותה של העובדת, בעת פרישתה מהמעביד האחרון, שמקורם במענקים ששולמו פרישותיה אלו, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים (108,243 ש"ח), יראו כחלק ממענק הפרישה של המעביד האחרון.</p> <p>החלק הפטור ממס של מענק פרישה של לרה, ללא הגדלת הפטור שבסמכות המנהל:</p> $\min [\min (12,230 \text{ ; } 8,762 \times 150\%) \times 8 \text{ ; } 108,243] = 70,096 \text{ ש"ח}$ <p>[פטור זה הוא הפטור שבסמכותו של המעביד להעניק.]</p> <p>לפי הנחיות מס הכנסה, בכפוף לבקשת האדם שפרש, מופעלת אוטומטית (בתוקף מ-26/7/2010) סמכות המנהל להגדיל את הפטור בסעיף 9(א7) עד ל-150% ממשכורת של חודש ולא יותר מתקרת הפטור הנקובה בסעיף.</p> <p>החלק הפטור ממס של מענק פרישה של לרה, כולל הגדלת הפטור שבסמכות המנהל:</p> $\min [\min (12,230 \text{ ; } 8,762 \times 150\%) \times 8 \text{ ; } 108,243] = 97,840 \text{ ש"ח}$ <p>החלק החייב במס של מענק פרישה של לרה, לאחר הגדלת הפטור שבסמכות המנהל:</p> $108,243 - 97,840 = 10,403 \text{ ש"ח}$ <p>תשובה ג.</p>				הסבר הפתרון ג

<p>לרה, בת ה-30, היא "עובד זר חוקי" (עובדת זרה חוקית), המועסקת כדין בענף הבניין. היא נשואה ואם לילד בן 8 שנשאר עם אביו במולדובה. ב-07/2015 סיימה לימודי תואר ראשון בהנדסת בניין במולדובה. ב-1/1/2016 התחילה לעבוד בענף הבניין בישראל כעובדת זרה חוקית. לרה עבדה אצל מעסיקה בכל שנת המס 2016, וְשָׁהָתָה בישראל בכל אותה השנה.</p> <p>כמה נקודות זיכוי יובאו בחשבון בחישוב המס על הכנסתה, בשנת 2016?</p> <p>א. 4.75 נ"ז ב. 3.75 נ"ז ג. 2.75 נ"ז ד. 0.50 נ"ז</p>	<p>שאלה מספר 20.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>תקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר). פקודת מס הכנסה - ס' 36א. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לרה היא תושב חוץ, עובדת זרה. היא אינה אזרחית ישראל ואינה תושבת ישראל. היא לא זכאית לנקודות זיכוי בשל ילדיה, מכוח פקודת מס הכנסה, ואינה זכאית לנקודות זיכוי המוענקות, בתנאים מסויימים, לתושב ישראל שסיים תואר אקדמי במוסד אקדמי מוכר.</p> <p>לפי תקנה 3 לתקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר) -</p> <p>" (א) בחישוב המס על הכנסה של עובד זר חוקי בתחום הסיעוד, לפי סעיף (1)2 או (2) לפקודה, יובאו בחשבון נקודות זיכוי לפי סעיפים 34, 36 ו-36א לפקודה.</p> <p><u>(ב) בחישוב המס על הכנסה לפי סעיף (1)2 או (2) לפקודה של עובדת זרה חוקית שאינה עובדת זרה חוקית בתחום הסיעוד, תובא בחשבון חצי נקודת זיכוי לפי סעיף 36א לפקודה.</u></p> <p>(ג) שהה העובד הזר החוקי או העובד הזר החוקי בתחום הסיעוד, לפי העניין, בישראל או באזור בחלק משנת המס, יובא בחשבון בחישוב המס על הכנסתו, החלק השנים עשר מסכום נקודות הזיכוי כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), לפי העניין, כשהוא מוכפל במספר החודשים שבהם שהה בארץ בשנת המס.</p> <p>(ד) הוראות הפרק השלישי לחלק ג' לפקודה, למעט האמור בתקנות אלה, לא יחולו בחישוב המס על הכנסתו של עובד זר. "</p> <p>לרה היא עובדת זרה חוקית שאינה עובדת זרה חוקית בתחום הסיעוד (היא מועסקת בענף הבניין). לפיכך, בחישוב המס על הכנסתה בשנת 2016 תובא בחשבון 0.50 נ"ז (לפי ס' 36א לפקודה).</p> <p>תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ד</p>

דיני עבודה

<p>לרה פיטרה את גבע ב-31/7/2016, בתום 4 חודשי עבודה, לאחר שנתנה לו הודעה מוקדמת בכתב לפיטוריו, כמתחייב בחוק הנוגע לעניין. ההודעה כללה את יום הוצאתה ואת יום הכניסה לתוקף של הפיטורים.</p> <p>האם, נוסף על ההודעה האמורה, עליה לתת לו, בסיום עבודתו, אישור בכתב בדבר תחילתם וסיומם של יחסי העבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מביין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן. עליה לתת לו אישור כזה עד תום 14 ימים מיום העבודה האחרון שלו, או עד תום 7 ימים מיום דרישתו בכתב, לפי המוקדם מביניהם.</p> <p>ב. לא, מאחר שתאריך תחילת ההעסקה מצויין בתלושי השכר, וההודעה המוקדמת שניתנה לו בכתב, כללה את יום הכניסה לתוקף של הפיטורים.</p> <p>ג. כן. עליה לתת לו אישור כזה בתוך 30 ימים מהמועד לתשלום שכר העבודה האחרון.</p> <p>ד. לא, אלא אם כן לגבע זכויות למענק (פיצויים), קיצבה או תגמולים בגין עבודתו. אז, עליה לתת לו אישור כזה, בתוך 15 ימים מיום הפסקת יחסי העבודה.</p>	<p>שאלה מספר 21.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - ס' 8.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 8 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות -</p> <p>" (א) מעסיק ייתן לעובדו, בסיום העבודה, אישור בכתב בדבר תחילתם וסיומם של יחסי עבודה.</p> <p>(ב) לא נתן מעסיק לעובד אישור כאמור בסעיף קטן (א) עד תום ארבעה עשר ימים מיום העבודה האחרון של העובד, או עד תום שבעה ימים מיום דרישת העובד בכתב, לפי המוקדם מביניהם, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).</p> <p>(ג) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה כאמור בסעיף קטן (ב) על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על ניהול כוח האדם בתאגיד.</p> <p>(ד) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ב) על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (ג), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.</p> <p>(ה) שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע פרטים נוספים שיש לכלול באישור.</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>א</p>

<p>שכרה של לרה מְשִׁתְּלָם לה על בסיס של שעות עבודה. ב-31/5/2016, לאחר 5 שנות עבודה, נתנה למעסיקה הודעה מוקדמת להתפטרותה, בה נכתב כי תסיים את עבודתה בתום תקופת הודעה מוקדמת בת חודש, כפי שהיא מחוייבת על פי החוק. בתגובה להודעתה, הודיע לה המעסיק כי היא מתבקשת לעבוד עד שימצא אדם שיתפוס את מקומה. לאחר שבוע נמצא לה מחליף. עם תחילת עבודתו של המחליף, ב-7/6/2016, הודיע המעסיק ללרה שהיא מתבקשת שלא להגיע יותר לעבודה והוא מוותר על נוכחותה ועל עבודתה בפועל בתקופת ההודעה שנותרה.</p> <p>האם על המעסיק לשלם ללרה גמול כלשהו בעד תקופת ההודעה האמורה, בה התבקשה שלא להגיע יותר לעבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הָפְּאִים)</p> <p>א. על המעסיק לשלם ללרה פיצוי בשיעור השווה לשכרה הרגיל בעד התקופה האמורה. ב. מאחר ששכרה מְשִׁתְּלָם לה על בסיס שעות עבודה, היא לא זכאית לגמול כלשהו בעד התקופה האמורה. ג. מאחר שהתפטרה, המעסיק לא חייב לשלם לה כל שכר בעד התקופה האמורה. ד. המעסיק רשאי לנכות משכרה של לרה פיצוי בשיעור השווה לשכרה הרגיל בעד התקופה האמורה.</p>	<p>שאלה מספר 22.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p>חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - ס' 1, ס' 3, ס' 6(ב).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי נתוני השאלה, לרה הודיעה למעסיקה כי תסיים את עבודתה בתום תקופת הודעה מוקדמת בת חודש ימים, על פי החוק.</p> <p>במהלך חודש ההודעה המוקדמת, עם תחילת עבודתו של מחליף, ב-7/6/2016, הודיע המעסיק ללרה שהיא מתבקשת שלא להגיע יותר לעבודה והוא מוותר על נוכחותה ועל עבודתה בפועל בתקופת ההודעה שנותרה.</p> <p>לְפִי ס' 6(ב) לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - "מעסיק רשאי להודיע לעובד שנתן הודעה מוקדמת להתפטרות, כי הוא מוותר על נוכחותו של העובד ועל עבודתו בפועל בתקופת ההודעה האמורה, כולה או מקצתה, ובלבד שישלם לעובדו פיצוי בסכום השווה לשכרו הרגיל של העובד בעד התקופה שלגביה ויתר על עבודתו".</p> <p>לפיכך, <u>על המעסיק לשלם ללרה פיצוי בשיעור השווה לשכרה הרגיל בעד התקופה האמורה</u>, בה התבקשה שלא להגיע יותר לעבודה ובה ויתר המעסיק על נוכחותה ועל עבודתה בפועל.</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">א</p>

<p>שאלה מספר 23.</p> <p>גבע מעסיק 30 עובדים (מעלי יצור) בבית המלאכה שלו לייצור בובות (מקום העבודה). גבע לא מציג במקום העבודה מודעה בה מפורטים עיקרי זכויות העובד לפי חוק שכר מינימום.</p> <p>האם, בשל כך, עלול גבע להיות חשוף לעיצום כספי, לפי החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא, מאחר שלא הפר הוראה המנויה באחת התוספות שבחוק האמור.</p> <p>ב. כן, אָבָל אֵין וְרַק אִם הוא מעסיק עובדים על ידי קבלן שירות או קבלן כוח אדם.</p> <p>ג. לא, וּבְלִבְדֵּה הוא משלם לעובדים שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום.</p> <p>ד. כן, מאחר שהפר הוראה המנויה בתוספת הרלוונטית בחוק האמור.</p>	
פתרון	
<p>החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה - ס' 3, חלק א' בתוספת השניה.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 3 לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה:</p> <p>" 3. עשה מעסיק או אדם אחר שחלה עליו חובה לפי הוראת חיקוק המנויה בתוספת השנייה (בפרק זה - מעסיק), מעשה המהווה הפרה של הוראה כאמור, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי המפורט להלן:</p> <p>(1) בשל הפרת הוראה המנויה בחלק א' לתוספת השנייה - 5,110 שקלים חדשים, ולגבי יחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק, משלח יד או פעילות ציבורית - 2,550 שקלים חדשים;</p> <p>(2) בשל הפרת הוראה המנויה בחלק ב' לתוספת השנייה - 20,420 שקלים חדשים, ולגבי יחיד כאמור בפסקה (1) - 10,210 שקלים חדשים;</p> <p>(3) בשל הפרת הוראה המנויה בחלק ג' לתוספת השנייה - 35,740 שקלים חדשים, ולגבי יחיד כאמור בפסקה (1) - 17,870 שקלים חדשים. "</p> <p>חלק א' בתוספת השניה לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, כולל את ההוראה הבאה:</p> <p>" (9) הצגת מודעה לפי סעיף 6 לחוק שכר מינימום; "</p> <p>לפיכך, מאחר שעשה מעשה המהווה הפרה של הוראה המנויה בחלק א' לתוספת השנייה שבחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, עלול גבע להיות חשוף לעיצום כספי.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

<p>לרה עובדת אצל מעסיקה היחיד זה 6 שנים. מחשש לחייה ולחיי ילדיה, באישור משרד העבודה והרווחה, היא שוהה במקלט לנשים מוכות. לאחרונה, הודיעה למעסיקה שיעקב שהייתה במקלט לנשים מוכות, היא נאלצת להתפטר מעבודתה.</p> <p>האם, בנסיבות שלעיל, יראו לעניין חוק פיצויי פיטורים את התפטרותה זו של לרה כפיטורים? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. לעניין חוק פיצויי פיטורים לא יראו את התפטרותה זו של לרה כפיטורים. ב. כן, ובלבד שסמוך לפני התפטרותה שהתה במקלט כאמור תקופה של 60 ימים לפחות. ג. לא, אלא אם כן המעסיק יקבל היתר לפיטוריה מאת שר העבודה והרווחה. ד. כן. לעניין חוק פיצויי פיטורים יראו את התפטרותה זו של לרה כפיטורים.</p>	<p>שאלה מספר 24.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p style="text-align: center;">חוק פיצויי פיטורים - ס' 7(א). [חוק עבודת נשים - ס' 7(ג)5]</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 7(א) לחוק פיצויי פיטורים - " התפטר עובדת עקב שהייתה במקלט לנשים מוכות, אשר אושרה על ידי לשכת סעד או משרד העבודה והרווחה, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים, ובלבד שסמוך לפני התפטרותה שהתה במקלט כאמור תקופה של שישים ימים לפחות; לענין סעיף זה, "אישור", "לשכת סעד" ו"מקלט לנשים מוכות" - כהגדרתם בסעיף 7(ג)5 לחוק עבודת נשים."</p> <p><u>בנסיבות שתוארו בשאלה, יראו לעניין חוק פיצויי פיטורים את התפטרותה זו של לרה כפיטורים ובלבד שסמוך לפני התפטרותה שהתה במקלט כאמור תקופה של שישים ימים לפחות.</u></p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ב</p>

<p>כמה ימי היעדרות בשנה זכאי עובד לזקוף (בהתקיים התנאים שבחוק ובתקנות), בִּשְׂל מחלה מְמַאֶרֶת של בן זוגו, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו (לפי בחירתו), אם הוא עבד שנה לפחות אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה?</p> <p>א. עד 6 ימים. ב. עד 60 ימים. ג. עד 8 ימים. ד. עד 90 ימים.</p>	<p>שאלה מספר 25.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג). תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 1 לחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג) - "עובד זכאי לזקוף עד 6 ימים בשנה של היעדרות, בשל מחלת בן זוגו, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו." לפי ס' 1א לחוק האמור:</p> <p>" (א) עובד שעבד שנה לפחות אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה, זכאי לזקוף עד 60 ימים בשנה של היעדרות, בשל מחלה ממארת של בן זוגו, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו, לפי בחירת העובד. (ב) בחישוב מספר ימי ההיעדרות לפי סעיף זה, יבואו בחשבון ימי ההיעדרות שזקף העובד לפי סעיף 1."</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p>

<p>שאלה מספר 26.</p> <p>לרה עובדת ברציפות, אצל מעסיקה היחיד, החל ב-9/7/2012. שכרה משתלם לה על בסיס חודש. בשנת 2016 עבדה 156 ימים בהתאם חול על חפצים בתא התזה. [למען הסר ספק, לרה מועסקת שבוע עבודה מלא בן שישה ימים בשבוע].</p> <p>מהו אורך החופשה השנתית לה היא זכאית, בעד שנת 2016, לפי החוק הנוגע לענין ותקנותיו?</p> <p>א. 16 ימים ב. 12 ימים ג. 21 ימים ד. 11 ימים</p>	
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק חופשה שנתית - ס' 1, ס' 3. תקנות חופשה שנתית (חופשה מוארכת) - תקנה 2.</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>ג</p> <p>"שנת עבודה", לפי חוק חופשה שנתית - "פרק זמן של שנים עשר חודש, שתחילתו אחד בינואר של כל שנה".</p> <p>לפיכך, שנת 2016, לענין חוק חופשה שנתית, היא שנת עבודתה החמישית של לרה אצל מעסיקה.</p> <p>ככלל, לפי ס' 3(א) לחוק חופשה שנתית, אורך החופשה השנתית בעד שנת העבודה ה-5 הוא 16 ימים. הקשר המשפטי בין לרה ומעסיקה היה קיים בכל שנת העבודה. בפועל, עבדה באותה שנה 156 ימים. לכאורה, על פי ס' 3(ב) לחוק, לרה היתה זכאית ל-12 ימי חופשה בעד שנת 2016.</p> <p>$12 = (16 \text{ אורך החופשה בעד שנת עבודה שישית} \times 200 / 156 \text{ יחס ימי העבודה בפועל אל המספר } 200) \text{ int}$</p> <p>ברם, לפי ס' 3(א) לחוק "שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, לעבודה מסויימת חופשה ארוכה מזו, אם ראה צורך בכך מטעמים שבבריאות העובד או שבנסיבות העבודה".</p> <p>שר העבודה ניצל את סמכותו זו והתקין את תקנות חופשה שנתית (חופשה מוארכת).</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות האמורות, אורך החופשה לכל שנת עבודה אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד הוא 21 יום -</p> <p>(1) לעובדים שעבדו 150 יום לפחות בשנת עבודה אחת או בשתי שנות עבודה רצופות באחת מן העבודות או התהליכים הבאים:</p> <p>(א) עבודה במפעל לייצור מצברי עופרת חומצה, הקשורה בטיפול בעופרת או במגע בה, או בטיפול בתחמוצת העופרת או בציד או בכלים המשמשים לייצור מצברים אלה, לרבות התכה ויציקת עופרת, הכנת משחת תחמוצת העופרת ומריחתה, ניסור וגיוץ חלקי עופרת והלחמתם, הרכבת מצברים, הכנתם לפעולה ופירוקם;</p> <p>(ב) התזת צבע בתא התזה;</p> <p>(ג) התזת חול על חפצים בתא התזה;</p> <p>(ד) יציקה של פלדה, ברזל או עופרת, פירוק תבניות היציקה, הוצאת חפצים יצוקים מן התבניות או ניקוי החפצים מחול התבניות;</p> <p>(ה) עבודה במפעל לייצור זכוכית שהיא: הכנת החומר הגלמי, הכנסתו לתנור, הוצאת התוצרת מן התנור או ניפוח זכוכית בפה;</p> <p>(ו) עבודה שעיקרה ריתוך חשמלי בשטח סגור (enclosed) משלושה צדדים לפחות;</p> <p>(ז) עבודה שבאים בה במגע מתמיד עם ט.נ.ט.</p> <p>לרה עבדה 156 ימים בשנת עבודה אחת (2016) בהתאם חול על חפצים בתא התזה. $156 > 150$</p> <p>החופשה על פי התקנות ארוכה מהחופשה על פי החוק.</p> <p>לפיכך, אורך החופשה השנתית של לרה בעד שנת 2016 הוא 21 ימים.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

<p>שאלה מספר 27.</p> <p>גבע, בן 37, גרוש + 2 ילדים הנמצאים אצל גרושתו ובחזקתה, שבשנת המס 2016 מלאו להם 9 ו-12 שנים. שכרו משתלם לו על בסיס חודש. מעסיקו קיבל ב-18/7/2016 צו עיקול על שכרו, עד לסכום של 6,387 ₪, לְשֵׁם תשלום מְזוֹנוֹת. שכרו ברוטו, בתלוש 7/2016 - 9,764 ₪. משכר זה, על המעסיק לנכות דמי ביטוח לאומי בסך 308.73 ₪ (לפי חוק הביטוח הלאומי), דמי ביטוח בריאות בסך 380.32 ₪ (לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי) ומס הכנסה בסך 731.00 ₪ (לפי פקודת מס הכנסה).</p> <p>מהו הסכום שיעוקל משכרו זה של גבע, לְפִי חוק הגנת השכר (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 7,722 ₪ ב. 6,387 ₪ ג. 6,182 ₪ ד. 4,063 ₪</p>	
פתרון	
חוק הגנת השכר - ס' 8(א), 8(ב).	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p> <p>לְפִי ס' 8(א) לחוק הגנת השכר, "משכר העבודה החדשי לא יהיה ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד סכום השווה לגימלה בשיעור הנקוב בטור ג' בתוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, תשמ"א-1981, שהיתה משתלמת בחודש שקדם לתשלום השכר לאותו עובד לְפִי הרכב משפחתו אילו היה זָפָאי לגימלה כאמור; היה הסכום האמור יותר מ-80% משכר העבודה החדשי, יקטן הסכום שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד כדי 80% משכר העבודה החדשי; לְעִנְיָן זה, "שכר העבודה החדשי" - שכר העבודה החדשי הנותר אחרי ניכוי תשלום אשר המעסיק חייב לנכותו משכר עבודה על פי חיקוק".</p> <p>"שכר העבודה החדשי" של גבע, לענין ס' 8(א) לחוק הגנת השכר, הנותר אחרי ניכוי תשלום אשר המעסיק חייב לנכותו משכר עבודה על פי חיקוק - 8,343.95 ₪.</p> <p>$8,343.95 ₪ = 380.32$ דמי ביטוח בריאות - 308.73 דמי ביטוח לאומי - 731.00 מס הכנסה - $9,764$ ברוטו</p> <p>לְפִי ס' 8(ב) לחוק הגנת השכר - "<u>סעיף קטן (א) אינו חל על עיקול, העברה או שעבוד לשם תשלום מְזוֹנוֹת</u>".</p> <p>הסכום שיש לעקל לְפִי צו העיקול (6,387 ₪) נועד לתשלום מזונות. לפיכך, הוראות ס' 8(א) לא חלות עליו.</p> <p>הסכום שיעוקל משכרו של גבע (סכום מעוגל) -</p> <p>$\min [6,387 ₪ =] 6,387$ החוב; $0 = 8,343$ לא ניתן לעקל - $8,343$ שכר אחרי ניכויי חובה)</p> <p>תשובה ב.</p>	

<p>לרה עובדת כפקידה בסוכנות תיירות שבנמל התעופה זה 7 שנים. מאז ומתמיד היתה סוכנות התיירות פְּעִילָה רק בשעות היום. לאחרונה, הודיע המעסיק שהסוכנות תתחיל לפעול גם בלילה. לרה, ככל העובדים, נדרשה להתחיל לעבוד גם בלילה.</p> <p>האם לרה רשאית לְסָרֵב לדרישתו של המעסיק? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא, ובלבד שתינתן לה מנוחה של 12 שעות בין יום עבודה אחד למשנהו, מקום מתאים למנוחה ומשקה חם בעת ההפסקה, ותסופק לה הסעה למקום העבודה וממנו.</p> <p>ב. כן, מאחר שעל פי החוק הנוגע לעניין ותקנותיו, אסור להעסיק אישה בשעות הלילה.</p> <p>ג. לא, מאחר שקיים היתר להעסקה בעבודת לילה בסוכנויות תיירות שבנמלי תעופה.</p> <p>ד. כן, ובלבד שתודיע על כך למעסיקה בכתב, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה.</p>	<p>שאלה מספר 28.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק עבודת נשים - ס' 4</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 4 לחוק עבודת נשים - "עובדת במקום עבודה שבו לא עבדו קודם לכן בלילה, שנדרשה לעבוד בלילה, רשאית להודיע למעסיקה בכתב, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה, כי אין היא מסכימה לעבוד בלילה".</p> <p>כלומר, <u>לרה רשאית לסרב לדרישתו של המעסיק, ובלבד שתודיע לו על כך בכתב, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה.</u></p> <p>תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ד</p>

<p>שאלה מספר 29.</p>	<p>גבע הוא עובד עם מוגבלות, בעל יכולת עבודה מופחתת. מאחר שיכולת העבודה שלו היא בשיעור 75% מיכולת העבודה הרגילה, נקבע עבורו, כפי (על פי התקנות הנוגעות לענין), שכר מינימום מותאם בשיעור 80% משכר המינימום. גמול עבודתו מִשְׁתַּלֵּם לו על בסיס של חודש. בחודש 10/2016 עבד עבודה מלאה ולא נעדר מעבודתו. תלוש 10/2016 שלו (לפני בדיקת ההשלמה לשכר מינימום) הורָבַב מהתשלומים הבאים: 1. שכר משולב ₪ 3,587 2. תוספת ותק ₪ 128 3. הוצאות כלכלה ₪ 290</p> <p>מהו הסכום שעל המעסיק להוסיף בתלוש האמור, על מנת לעמוד בהוראות חוק שכר מינימום?</p> <p>א. 273 ₪ ב. 1,238 ₪ ג. 0 ₪ ד. 145 ₪</p>
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>חוק שכר מינימום - ס' 1, ס' 2, ס' 3, 17. תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת).</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>א</p>	<p>לפי סעיף 17(ב) לחוק שכר מינימום - "השר, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר תחולתו של חוק זה על עובדים שיש להם מגבלות גופניות, נפשיות או שכליות אף שאינם מועסקים במפעלים מוגנים כאמור בסעיף קטן (א), ויכול שיקבע שכר מינימום לעובדים כאמור או לסוגים מהם, בשיעורים נמוכים מהאמורים בחוק זה".</p> <p>לפי ס' 3 לחוק שכר מינימום:</p> <p>"(א) השכר שיובא בחשבון לענין סעיף 2 יהיה שכר העבודה שמשלם מעסיק לעובדו, בַּעַד יום עבודה רגיל כנהוג במקום עבודתו.</p> <p>(ב) לענין סעיף קטן (א) יבואו בחשבון רכיבי השכר הבאים:</p> <p>(1) שכר יסוד או שכר משולב; (2) תוספת יוקר אם איננה כלולה בשכר המשולב; (3) תוספת קבועה המשתלמת לעובד עקב עבודתו; (4) רכיב שכר כאמור בפסקאות (1) עד (3) או לפי סעיף קטן (ד) שאינו בא בחשבון שכר המינימום מכוח חוזה עבודה, הסכם קיבוצי או הסדר, קיבוצי או אישי (בסעיף זה תוספת מוחרגת); (5) הפרשי הוראת השעה; בסעיף זה - "הפרשי הוראת השעה" - ההפרש החיובי, אם קיים, בין הסכום הבסיסי ובין הסכום המתקבל מרכיבי השכר האחרים המובאים בחשבון בחישוב שכר מינימום לפי סעיף קטן זה או סעיף קטן (ד), לפי העניין, למעט תוספת מוחרגת;</p> <p>"הסכום הבסיסי" - סכום שכר המינימום אשר העובד היה זכאי לו אלמלא הוראת השעה, כפי שהוא מעודכן במועדים האמורים בסעיף 6(4).</p> <p>ואולם לא יובאו בחשבון תוספת משפחה, תוספת ותק, תוספת בשל עבודה במשמרות, פרמיה מדודה, מוסכמת, קבועה או קבוצתית, משכורת י"ג, מענקים על בסיס שנתי, והחזר הוצאות לרבות הוצאות כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעסיק.</p> <p>(ד) לא היה שכרו של עובד משתלם לפי הרכיבים המנויים בסעיף קטן (ב) (1) ו-(2), או לפי חלק מהם, יחושב השכר לענין סעיף קטן (א) לפי שכר העבודה הרגיל הכולל את התוספת המוחרגת בלא תוספות אחרות.</p> <p>(ה) עובד זכאי להפרשי הוראת השעה; דין הפרשי הוראת השעה כדין השלמת השכר אשר היתה משתלמת לעובד לפי חוק זה כתוצאה מחישוב שכר המינימום אלמלא הוראת השעה.</p> <p>(ו) הוראות סעיף זה אשר קובעות שתוספת מוחרגת תובא בחשבון בחישוב שכר מינימום, יחולו על אף האמור בכל דין, לרבות הוראות סעיף 11, והוראות מכוח חוזה עבודה, הסכם קיבוצי או הסדר, קיבוצי או אישי."</p> <p>מאחר שבשכר המינימום אין להביא בחשבון תוספת ותק והוצאות כלכלה שמשלם המעסיק, שכרו של גבע, שיובא בחשבון לענין סעיף 2 לחוק שכר מינימום - ₪ 3,587.</p> <p>לפי נתוני השאלה, על פי תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת) נקבע עבור גבע שכר מינימום מותאם בשיעור 80% משכר המינימום, כלהלן -</p> <p>₪ 3,860 = 80% השיעור שנקבע עבור גבע, לאור יכולת עבודתו המופחתת $\times 4,825$ שכר המינימום למשרה מלאה</p> <p>הסכום שעל המעסיק להוסיף לגבע בתלוש 10/2016, על מנת לעמוד בהוראות חוק שכר מינימום:</p> <p>₪ 273 = $3,587$ השכר שהובא בחשבון לענין ס' 2 לחוק - $3,860$ שכר המינימום המותאם</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>

שאלה מספר 30.

גבע, עובד יהודי, התחיל ב-1/3/2016 לעבוד אצל מעסיקו, ספק שירותי מְדִיָּה. שבוע עבודתו הוא בן 6 ימים (א-ו). שכרו משתלם לו על בסיס שעות עבודה. בְּעֵד פל שְׁעַת עבודה רגילה, ביום עבודה רגיל, הוא מקבל 42 ₪. לאחר שעבד 32 שעות עבודה רגילות בימים א'-ד' (27/4/2016-24/4/2016), גבע הועסק ביום חמישי (28/4/2016), החל בשעה 12:30 ועד השעה 23:30, ללא הפסקה. ביום חמישי זה, בו הועסק, חל ערב חג שביעי של פסח. למחרת, ביום שישי, חל השביעי של פסח. מאחר שגבע לא עבד אצל המעסיק 3 חודשים, הוא לא זכאי עדיין לדמי חגים.

אם שעת כניסת החג, ביום חמישי (28/4/2016), היתה בשעה 18:45, כמה על המעסיק לשלם לגבע בעד שעות עבודתו אלה שעבד ביום חמישי זה?

- א. לא פחות מ-603.75 ₪
- ב. לא פחות מ-756.00 ₪
- ג. לא פחות מ-656.25 ₪
- ד. לא פחות מ-624.75 ₪

פתרון

סעיפים רלוונטיים חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 2, ס' 7, ס' 16, ס' 17, ס' 18. צו הרחבה - הסכם מסגרת (2000). פקודת סדרי השלטון והמשפט - ס' 18א.

הסבר הפתרון לפי ס' 18א(א) לפקודת סדרי שלטון ומשפט, שבת ומועדי ישראל... הם ימי המנוחה הקבועים במדינת ישראל. לפי ס' 18א(ב) לחוק זה - "הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, החלות על המנוחה השבועית יחולו - (1) לגבי יהודי - על מועדי ישראל; (2) לגבי מי שאינו יהודי - על מועדי ישראל או על חגי עדתו, הכל לפי המקובל עליו.

על פי ההלכה הפסוקה, מועדי ישראל, כמו גם יום השבת, תחילתם בשקיעת החמה של ערב החג או ערב השבת (פלומר, יום שישי) וסיומם בצאת הכוכבים של היום למחרת, הוא מוצאי החג או מוצאי השבת. יום ה' (28/4/2016) היה יום שלפני חג שגבע אינו עובד בו.

לפי ס' 2(ב) לחוק שעות עבודה ומנוחה - "בעבודת לילה וביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהעובד אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יעלה יום עבודה על שבע שעות עבודה".

לפיכך, 7 שעות, מתוך 11 השעות שעבד ביום חמישי זה הן בתחום יום העבודה. כלומר, הן שעות רגילות. השעות השמינית ואילך (4 שעות בסה"כ) חרגו מתחום יום העבודה. ככאלה, הן שעה נוספת.

שבוע העבודה לא יעלה על 43 שעות (תחום שבוע עבודה). גבע עבד 39 שעות רגילות בימים א' עד ה' (32 שעות רגילות בימים א'-ד' + 7 שעות רגילות ביום חמישי). כלומר, שבוע עבודתו לא עלה על תחום שבוע העבודה.

לפי ס' 16(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה - "הועסק עובד שעות נוספות, ישלם לו המעסיק בְּעֵד שתי השעות הנוספות הראשונות שבאותו יום שכן עבודה לא פחות מ-1¼ מהשכר הרגיל, ובעד כל שעה נוספת שאחריהן לא פחות מ-1½ מהשכר הרגיל..."

לפי ס' 17 לחוק שעות עבודה ומנוחה -

" (א) הועסק עובד בשעות המנוחה השבועית או בחלק מהן -

(1) ישלם לו המעסיק בְּעֵד שעות אלה שכן עבודה לא פחות מ-1½ משכרו הרגיל..."

שעת כניסת החג, ביום חמישי (28/4/2016), היתה בשעה 18:45. לפיכך, כל השעות שגבע הועסק בהן אחרי השעה 18:45 היו שעות עבודה במנוחה שבועית (בחג).

סכום לתשלום	כמות שעות	חישוב תעריף לשעה				סוג תשלום	
		סה"כ תשלום בעד כל שעה		שיעור תוס' עבודה במנוחה השבועית	שכר רגיל לשעה		
		תעריף לשעה בש"ח	שיעור תשלום ביחס לשכר הרגיל לשעה				
₪ 262.50	6.25	₪ 42.00	100%		₪ 42	שעות עבודה רגילות עד כניסת החג	
₪ 47.25	0.75	₪ 63.00	150%	50%	₪ 42	שעות עבודה רגילות במנוחה (חג) שבועית	
₪ 147.00	2.00	₪ 73.50	175%	50%	25%	₪ 42	ש"נ ראשונה ושניה במנוחה (חג) שבועית
₪ 168.00	2.00	₪ 84.00	200%	50%	50%	₪ 42	ש"נ שלישית ואילך במנוחה (חג) שבועית
₪ 624.75	11.00						סה"כ

לפיכך, על המעסיק לשלם לגבע, בְּעֵד 11 שעות עבודה אלה, ביום ה' זה, **סכום שלא יפחת מ-624.75 ₪.**
תשובה ד.

<p>לרה, בת ה-26, עובדת במקום עבודתה זה 5 חודשים. שכרה משתלם לה על בסיס של ימי עבודה. ב-2/2016 נפטרה סבתה ז"ל. לרה, שהיא יהודיה, נעדרה מעבודתה שבוע, במהלכו שהתה עם אביה, אחיו ואחיותיו, ב"שבועה" על אָמָם ז"ל (סבתה של לרה).</p> <p>האם, לפי צו ההרחבה הנוגע לעניין, לרה זכאית לתשלום שכר עבור ימי העבודה שנעדרה בהם בשבוע זה? (בחרי/את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. לרה לא זכאית לתשלום בעד ימים אלה, לפי צו ההרחבה הנוגע לעניין. ב. כן, אָבָל ימים אֶלּוּ יהיו על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלה או על חשבון ימי החופשה המגיעים לה, על פי בחירתה. ג. לא, מֵאַחַר ש לרה לא עבדה אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה 6 חודשים לפחות. ד. כן. לרה זכאית לתשלום שכרה עבור ימי העבודה שנעדרה בהם באותו שבוע.</p>	<p>שאלה מספר 31.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p style="text-align: center;">צו הרחבה - הסכם מסגרת</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי סעיף 7 לצו הרחבה - הסכם מסגרת, הדין בימי אבל:</p> <p>" עובד שעבד במקום העבודה לפחות 3 חודשים והמקיים חובת אבלות (במות הורים, ילדים, בן זוג, אחים ואחיות) מטעמי דת או נוהג ("שבועה"), ואינו עובד באותם ימים, יהיה זכאי לתשלום שכרו עבור ימי העבודה שנעדר בהם ולא יותר משבעה ימים (קלנדריים). "</p> <p>לרה עבדה במקום עבודתה לא פחות מ-3 חודשים, טרם שנעדרה מעבודתה שבעה ימים קלנדריים, במהלכם שהתה עם אביה, אחיו ואחיותיו, ב"שבועה" על אמם ז"ל. ברם, צו ההרחבה מקנה זכות לעובד יהודי להיעדר מעבודתו, אם הוא מקיים חובת אבלות במות הורים, ילדים, בן זוג, אחים ואחיות. כלומר, קרובים מדרגה ראשונה בלבד.</p> <p>סבתה המנוחה של לרה אינה קרובה משפחה מדרגה ראשונה.</p> <p><u>לפיכך, מאחר שהמנוחה ז"ל אינה קרובה משפחה מדרגה ראשונה, לרה לא זכאית לתשלום שכר עבור ימי העבודה שנעדרה בהם בשבוע זה.</u></p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">א</p>

<p>שאלה מספר 32.</p>	<p>גבע עבד אצל מעסיקו, במשרה מלאה, החל ב-1/1/2016 ועד שפוטר בתום חודש 12/2016. שכר היסוד שלו השתלם לו על בסיס של חודש. נוסף על שכר היסוד, קיבל גם עמלה - 1.5% מפדיון המכירות שלו.</p> <p>רכיבי התשלום בתקופת עבודתו:</p> <table border="1" data-bbox="172 327 1120 443"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>1/2016</th> <th>2/2016</th> <th>3/2016</th> <th>4/2016</th> <th>5/2016</th> <th>6/2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>שכר יסוד</td> <td>11,286</td> <td>11,286</td> <td>11,286</td> <td>11,286</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> </tr> <tr> <td>עמלה</td> <td>684</td> <td>540</td> <td>372</td> <td>864</td> <td>228</td> <td>756</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="172 465 1120 582"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>7/2016</th> <th>8/2016</th> <th>9/2016</th> <th>10/2016</th> <th>11/2016</th> <th>12/2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>שכר יסוד</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> <td>12,783</td> </tr> <tr> <td>עמלה</td> <td>660</td> <td>552</td> <td>696</td> <td>228</td> <td>510</td> <td>369</td> </tr> </tbody> </table> <p>מהו "שכר רגיל" של גבע, שיש להביאו בחשבון לענין חישוב פיצויי הפיטורים (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 13,321 ₪ ב. 13,152 ₪ ג. 12,783 ₪ ד. 12,822 ₪</p>	חודש	1/2016	2/2016	3/2016	4/2016	5/2016	6/2016	שכר יסוד	11,286	11,286	11,286	11,286	12,783	12,783	עמלה	684	540	372	864	228	756	חודש	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	11/2016	12/2016	שכר יסוד	12,783	12,783	12,783	12,783	12,783	12,783	עמלה	660	552	696	228	510	369
חודש	1/2016	2/2016	3/2016	4/2016	5/2016	6/2016																																					
שכר יסוד	11,286	11,286	11,286	11,286	12,783	12,783																																					
עמלה	684	540	372	864	228	756																																					
חודש	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	11/2016	12/2016																																					
שכר יסוד	12,783	12,783	12,783	12,783	12,783	12,783																																					
עמלה	660	552	696	228	510	369																																					
	פתרון																																										
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>חוק פיצויי פיטורים - ס' 12, 13. תקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים).</p>																																										
<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">א</p>	<p>לפי תקנה 1 לתקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים), הרכיבים שיובאו בחשבון שכר העבודה לענין תקנות אלה הם:</p> <p>" (א) (1) שכר יסוד; (2) תוספת ותק; (3) תוספת יוקר המחיה; (4) תוספת משפחה.</p> <p>(ב) נכללת בשכר עבודה תוספת מחלקתית או תוספת מקצועית, יראו תוספות אלה כחלק משכר היסוד.</p> <p>(ג) לא היה שכר העובד משתלם לפי הרכיבים המנויים בתקנת משנה (א) או לפי חלק מהם, יובא בחשבון שכרו שכר העבודה הרגיל ללא תוספות."</p> <p>לפי תקנה 4 לתקנות האמורות, השכר שישמש בסיס לחישוב פיצויי פיטורים בענף עבודה שאין בו הסכם קיבוצי, יהיה:</p> <p>" (1) בעד התקופה שלאחר ט"ז בטבת תשכ"ד (1 בינואר 1964) - שכרו האחרון של העובד; "</p> <p>לפי תקנה 9 לתקנות - "היה שכר עבודתו של עובד כולו או מקצתו משתלם בעד ביצוע עבודה מסויימת או בחלק מהפדיון או שהיה עיקר שכר עבודתו לפי כמות התוצרת, יראו כשכרו האחרון ביחס לשכר כאמור את השכר הממוצע של שנים עשר החדשים שקדמו לפיטורים."</p> <p>ומן הכלל אל הפרט:</p> <p>שכר היסוד האחרון של גבע, סך 12,783, יובא בחשבון שכר העבודה לענין תקנות פיצויי פיטורים. מקצת שכר העבודה של גבע משתלם בחלק מהפדיון (רכיב ה"עמלה").</p> <p>העמלה הממוצעת של 12 החודשים שקדמו לפיטורים:</p> $538.25 \text{ ₪} = (684 + 540 + 372 + 864 + 228 + 756 + 660 + 552 + 696 + 228 + 510 + 369) / 12$ <p>"שכר רגיל" של גבע, שיש להביאו בחשבון לענין חישוב פיצויי פיטורים (סכום מעוגל) - 13,321 ₪.</p> $12,783 + 538.25 = 13,321.25 \text{ ₪}$ <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>																																										

<p>לרה, עובדת במשרה מלאה, התחילה לעבוד אצל מעסיקה הפרטי ב-1/8/2001. על שְׁנֵי הַצְדָּדִים חלֹת הוֹרָאוֹת צו הַהֲרָקָה בְּדָבָר תְּשׁוּמָה דְּמִי הַבְּרָאָה. הַמְעַסִּיק מְשַׁלֵּם דְּמִי הַבְּרָאָה 4 פְּעָמִים בְּשָׁנָה. בְּתֵלוֹשׁ 9/2016 הוּא מְשַׁלֵּם דְּמִי הַבְּרָאָה בְּעַד הַתְּקוּפָה שֶׁמ־1/7/2016 וְעַד 30/9/2016.</p> <p>אם מחיר יום הבראה הוא 378 ₪, לפי צו ההרחבה הנ"ל, מהו סכום דמי הבראה המגיע ללרה בתלוש 9/2016?</p> <p>א. 756.00 ₪ ב. 819.00 ₪ ג. 787.50 ₪ ד. 850.50 ₪</p>	<p>שאלה מספר 33.</p>
פתרון	
ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר תשלום דמי הבראה וצו ההרחבה.	סעיפים רלוונטיים
<p>בתלוש שכר 9/2016 לרה מקבלת דמי הבראה בעד התקופה שמ-1/7/2016 ועד 30/9/2016.</p> <p>החודש הראשון (מ-1/7/2016 ועד 31/7/2016), מתוך התקופה האמורה, מהווים חלק משנת העבודה ה-15 של לרה (שהתחילה ב-1/8/2015 ומסתיימת ב-31/7/2016). בְּשָׁל שְׁנַת הַעֲבוּדָה ה־15 יֵשׁ לְשַׁלֵּם לְעוֹבֵד 8 יְמֵי הַבְּרָאָה.</p> <p>2 החודשים האחרונים (מ-1/8/2016 ועד 30/9/2016), מתוך התקופה האמורה, מהווים חלק משנת העבודה ה-16 של לרה (שהתחילה ב-1/8/2016 ומסתיימת ב-31/7/2017). בְּשָׁל שְׁנַת הַעֲבוּדָה ה־16 יֵשׁ לְשַׁלֵּם לְעוֹבֵד 9 יְמֵי הַבְּרָאָה.</p> <p>החישוב: $819.00 \text{ ₪} = (12 / 2 \times \text{חודשים} \times 9 \text{ ימי הבראה} + 12 / 1 \times \text{חודשים} \times 8 \text{ ימי הבראה}) \times 378 \text{ תעריף}$</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p>

<p>לרה עובדת כפקידת קבלה במחלקת הכספים. יום העבודה שלה מפוצל. היא עובדת 5 שעות לפני הצהריים, יוצאת להפסקה של 3 שעות וחוזרת לעבוד אחר הצהריים 3 שעות נוספות. בזמן ההפסקה היא נוסעת לביתה, אוכלת ונחה. דמי נסיעות משולמים לה לפי צו ההרחבה בדבר השתתפות המעסיק בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה. בכל יום היא נזקקת לתחבורה ציבורית כדי להגיע למקום העבודה ובחזרה לביתה (מרחק 3 ק"מ, 7 תחנות עירוניות). לרה טוענת כי מאחר שהיא עובדת באופן מפוצל, נוסעת לביתה גם בצהריים וחוזרת אחה"צ לעבודה, עליה לקבל תשלום כפול כדמי נסיעות. מחיר נסיעה באוטובוס בין ביתה לעבודתה - 5.40 ₪ לכל כיוון. מחיר חוזה רב-קו "חופשי חודשי", הפולל את אזור מגוריה ואת מקום עבודתה - 213 ₪. ב-4/2016, לרה עבדה בפועל 8 ימים. בחודש זה, היו ימי חופשה שנתית או ימי מנוחה שבועית.</p> <p>אם שיעור החזר הוצאות הנסיעה המרבי הנקוב בס' 2 לצו ההרחבה הנ"ל הוא 22.60 ₪ ליום עבודה, מהו סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעסיק לשלם ללרה בגין חודש זה?</p> <p>א. 180.80 ₪ ב. 56.80 ₪ ג. 86.40 ₪ ד. 172.80 ₪</p>	<p>שאלה מספר 34.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>צו ההרחבה בדבר השתתפות המעסיק בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 3 בצו ההרחבה בדבר השתתפות המעסיק בהוצאות נסיעה לעבודה - "כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעסיקו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה פגד כל יום עבודה בפועל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו".</p> <p>לפי ס' 2 לצו ההרחבה, שיעור החזר הוצאות הנסיעה המרבי מיום 01/02/2016 הוא עד 22.60 ₪ ליום, כלומר - 180.80 ₪ עבור 8 ימים בהם לרה נזקקה לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתה.</p> $22.60 \times 8 = 180.80$ <p>מחיר נסיעה באוטובוסים ציבוריים מביתה של לרה לעבודתה, תוך שימוש בנסיעות בודדות - 5.40 ₪ לכל כיוון.</p> <p>לרה עובדת באופן מפוצל. במקרה כזה, כאשר שעות העבודה מפוצלות כמתואר, היא זכאית להשתתפות בהוצאות נסיעה עבור ארבע נסיעות ליום. כלומר, 172.80 ₪ עבור 8 ימי עבודה בפועל בהם נזקקה לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתה.</p> $5.40 \times 4 \times 8 = 172.80$ <p>הרחבת ההסבר:</p> <p>לפי ההלכה הפסוקה, שנקבעה בתב"ע (ארצי) נה/153-3 תמר קריצ'לר נ' מלכה אוהיון -</p> <p>"נציין, שעל-פי צו הרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה במשק הפרטי:</p> <p>4. הוצאות הנסיעה יקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מנוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר הנסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה.</p> <p>5. עובד הנזקק לנסיעה ביותר מאוטובוס אחד כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי להשתתפות מעסיקו בהוצאות נסיעה בגבולות הסכום הנקוב בסעיף 2 גם בעד הנסיעה הנוספת, אם הוא חייב לנסוע באוטובוס השני 3 תחנות עירוניות נוספות לפחות כדי להגיע למקום עבודתו.</p> <p>במקרה שבפנינו, כאשר שעות העבודה מפוצלות, היתה המשיבה זכאית להשתתפות בהוצאות נסיעה עבור ארבע נסיעות ליום."</p> <p>מחיר נסיעה מביתה למקום עבודתה, תוך שימוש בחוזה רב-קו "חופשי חודשי" הפולל את אזור מגוריה ואת מקום עבודתה - 213 ₪ בחודש 4/2016.</p> <p>לפיכך, סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעסיק לשלם ללרה בגין חודש 4/2016:</p> $\min(172.80; 180.80) = 172.80$ <p>תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ד</p>

<p>יום העבודה, במקום העבודה של לרה מתחיל בשעה 7:00. משעה 12:35 ועד 13:20 מופסקת העבודה למנוחה ולסעודה. במהלך ההפסקה חופשיים העובדים לעשות כרצונם, לצאת ממקום העבודה וכמובן, גם ללכת לחדר השירותים (להלן יקרא: שירותים).</p> <p>ביום ג', 5/1/2016, לרה התחילה לעבוד בשעה 7:00. בשעה 8:19 הפסיקה את עבודתה למשך 5 דקות (בהתאם לצרכיה), לשם שימוש בשירותים. בשעה 11:17 הפסיקה את עבודתה פעם נוספת, למשך 3 דקות (בהתאם לצרכיה), לשם שימוש בשירותים. בשעה 12:35 יצאה להפסקה, כמו כל העובדים, וחזרה לעבוד בשעה 13:20. בשעה 14:38 הפסיקה את עבודתה, למשך 4 דקות (בהתאם לצרכיה), שוב לשם שימוש בשירותים. בשעה 15:18 סיימה את עבודתה ויצאה לביתה.</p> <p>כמה שעות עבודה, כמשמעותן בחוק הנוגע לעניין, עבדה לרה ביום זה? (יש לחשב שבר עשרוני)</p> <p>א. 6.93 שעות ב. 7.55 שעות ג. 7.33 שעות ד. 7.35 שעות</p>	<p>שאלה מספר 35.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 1, 20, 20א</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 20 לחוק שעות עבודה ומנוחה -</p> <p>" (א) ביום עבודה של שש שעות ולמעלה, תופסק העבודה למנוחה ולסעודה ל-¼ שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות; ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות.</p> <p>(ב) הפסקה לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על שלוש שעות.</p> <p>(ג) בעת הפסקה לפי סעיף קטן (א) הנמשכת חצי שעה או יותר רשאי העובד לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם נוכחותו במקום העבודה היא הכרח לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והעובד נדרש על ידי מעסיקו להישאר במקום העבודה, ובמקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה. "</p> <p>לפי ס' 20א(א) לחוק - "עובד זכאי, במהלך יום עבודתו, להפסיק את עבודתו לשם שימוש בחדר שירותים, בהתאם לצרכיו".</p> <p>לפי ס' 1 לחוק - "שעות עבודה" פירושו - הזמן שבו עומד העובד לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסקמות הניתנות לעובד להחלפת כוח ואויר ולרבות הפסקות לפי סעיף 20א(א), חוץ מהפסקות על פי סעיף 20".</p> <p>לרה הפסיקה את עבודתה 3 פעמים במהלך אותו יום, למשך זמן קצר, לשם שימוש בחדר השירותים, לפי צרכיה. לפי ס' 1 לחוק, הפסקות אלו, שהן לפי סעיף 20א(א), נחשבות שעות עבודה.</p> <p>ההפסקה משעה 12:35 ועד 13:20, למשך 45 דקות, היא הפסקה על פי ס' 20 לחוק. היא לא מובאת בחשבון שעות העבודה.</p> <p>החישוב -</p> <p>הזמן שחלף מכניסה 1 ליציאה 1 (שעות וחלקי שעות) - $5.58 = 12 + 35/60 - 7$</p> <p>הזמן שחלף מכניסה 2 ליציאה 2 (שעות וחלקי שעות) - $1.97 = 15 + 18/60 - 13 - 20/60$</p> <p>סה"כ שעות שלרה עבדה ביום זה (שעות וחלקי שעות) - $5.58 + 1.97 = \underline{7.55}$</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p>

שאלה מספר 36.

שבוע עבודתה של לרה, במקום עבודתה, הוא בן 6 ימים (א'-ו'). תחום יום עבודה רגיל שלה - 8 שעות עבודה. בכל יום, בין השעות 08:45 ו-09:30, מופסקת העבודה למנוחה ולסעודה. זמן ההפסקה לא נחשב חלק משעות העבודה. להלן נתונים מתוך גליון הנוכחות של לרה, בשבוע עבודה רגיל ביוני 2016:

יום	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'
5/6/2016	6/6/2016	7/6/2016	8/6/2016	9/6/2016	10/6/2016	
שעת תחילת העבודה	04:00	02:45	04:36	05:37	04:13	06:20
שעות עבודה (בשבר עשירוני)*	8.90	9.50	11.40	5.30	10.45	9.25

* שימו לב - שעות עבודתה של לרה (לאחר ניכוי ההפסקה), בכל יום, חושבו עבורכם.

כמה שעות נוספות, בעדן יש לשלם לא פחות מ-150% מהשכר הרגיל, לרה עבדה בשבוע זה?

- א. 4.60 ש"נ בערך של 150%
- ב. 3.40 ש"נ בערך של 150%
- ג. 2.60 ש"נ בערך של 150%
- ד. 2.35 ש"נ בערך של 150%

פתרון

סעיפים רלוונטיים חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 1, 2, 16, 20. צו הרחבה - הסכם מסגרת (2000).

הסבר הפתרון

שבוע העבודה של לרה הוא בן 6 ימים (ימים א'-ו'). תחום יום עבודה - 8 שעות עבודה. תחום שבוע עבודה - 43 שעות. בכל יום, בין השעות 08:45 ו-09:30, מופסקת העבודה למנוחה ולסעודה. זמן ההפסקה לא נחשב חלק משעות העבודה.

בימים א' ו-ב' לרה עבדה "עבודת לילה" (שפירושה - עבודה ששתי שעות ממנה, לפחות, הן בתחום השעות שבין 22:00 ובין 06:00). יום ו', בו עבדה, היה יום שלפני המנוחה השבועית.

חישוב שעות העבודה של לרה בשבוע זה, ושיעור הגמול שיש לשלם בעדן:

שעות נוספות 150%	שעות נוספות 125%	שעות נוספות	מצטבר שעות רגילות בשבוע	שעות עבודה רגילות	נתונים מתוך השאלה		יום
					שעות עבודה	תחילת יום עבודה	
-	1.90	1.90	7.00	7.00 ⁽¹⁾	8.90	04:00	א
0.50	2.00	2.50	14.00	7.00 ⁽¹⁾	9.50	02:45	ב
1.40	2.00	3.40	22.00	8.00	11.40	04:36	ג
-	-	-	27.30	5.30	5.30	05:37	ד
0.45	2.00	2.45	35.30	8.00	10.45	04:13	ה
0.25	2.00	2.25	42.30	7.00 ⁽¹⁾	9.25	06:20	ו
2.60	9.90	12.50		42.30	סה"כ שעות		

תשובה ג.

<p>שאלה מספר 37.</p>	<p>לרה עובדת אצל מעסיקה היחיד בהיקף משרה של 75%. שבוע עבודתה הוא בן 5 ימים (א-ה'), 6 שעות ביום. שכרה משתלם לה על בסיס חודש - 5,022 ₪ בחודש. זכותה לדמי מחלה נקבעת לפי חוק דמי מחלה. תקופת המחלה הֶצְבֹּנָה שלה ('תקופת הזכאות המקסימלית') - 23 ימים.</p> <p>מ-4/1/2016 [יום ב'] נָעַד (פולל) 21/1/2016 [יום ה'] לרה נעדרה מעבודתה עקב מחלה (מסרה הודעה למעסיק). היא חזרה לעבודה ב-24/1/2016 [יום א'] ומסרה למעסיק אישור מחלה פְּדִין, לתקופה 21/1/2016-4/1/2016. שכר העבודה שהיתה זכאית לקבל בתקופת היעדרותה, אילו המשיכה בעבודתה - 2,916 ₪ (162 ₪ בְּמֻצָּע ליום). סכום זה נופָּה מְשָׁכָרָה בְּשָׂל ההיעדרות.</p> <p>מהו, לפי חוק דמי מחלה, סך דמי המחלה שעל המעסיק לשלם ללרה בתלוש 1/2016?</p> <p>א. 2,916 ₪ ב. 2,592 ₪ ג. 1,944 ₪ ד. 2,268 ₪</p>																																																																																				
	<p>פתרון</p>																																																																																				
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>חוק דמי מחלה - ס' 2, ס' 4, ס' 5.</p>																																																																																				
<p>הסבר הפתרון</p> <p>ב</p>	<p>גמול עבודתה של לרה משתלם לה על בסיס של חודש. לפיכך, היא "עובד במשכורת". לפי ס' 2(א) לחוק דמי מחלה -</p> <p>" עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה יהיה זכאי לקבל ממעסיקו, בכפופות לתקופת הזכאות המקסימלית כאמור בסעיף 4 -</p> <p>(1) החל מהיום הרביעי להעדרו כאמור - תשלום על פי חוק זה בעד תקופת מחלתו (להלן - דמי מחלה);</p> <p>(2) בעד הימים השני והשלישי להעדרו כאמור - מחצית דמי מחלה; "</p> <p>לפי ס' 2(ב)(1) לחוק דמי מחלה - "לגבי עובד במשכורת - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, לרבות ימי מנוחה שבועית וחגים".</p> <p>תקופת המחלה: 18 ימים - הֶחָל ב-4/1/2016 [יום ב'] נָעַד (פולל) 21/1/2016 [יום ה']</p> <p>לפי נתוני השאלה, תקופת המחלה הֶצְבֹּנָה של לרה עומדת על 23 ימים. [23 < 18]</p> <p>דמי מחלה לפי החוק: 162 ₪ בממוצע ליום. שכר העבודה שהיתה לרה זכאית לקבל בעד כל יום עבודה בתקופת זכאותה לדמי מחלה אילו המשיכה בעבודתה.</p> <table border="1" data-bbox="159 1232 1197 1881"> <thead> <tr> <th>החישוב:</th> <th>תאריך</th> <th>יום בשבוע</th> <th>שיעור דמי מחלה</th> <th>דמי מחלה לתשלום</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">2 x 162 x 50% = 162</td> <td>4/1/2016</td> <td>יום ב</td> <td>איך</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5/1/2016</td> <td>יום ג</td> <td>50%</td> <td>81.0 ₪</td> </tr> <tr> <td rowspan="15">15 x 162 = 2,430</td> <td>6/1/2016</td> <td>יום ד</td> <td>50%</td> <td>81.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>7/1/2016</td> <td>יום ה</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>8/1/2016</td> <td>יום ו</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>9/1/2016</td> <td>שבת</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>10/1/2016</td> <td>יום א</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>11/1/2016</td> <td>יום ב</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>12/1/2016</td> <td>יום ג</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>13/1/2016</td> <td>יום ד</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>14/1/2016</td> <td>יום ה</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>15/1/2016</td> <td>יום ו</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>16/1/2016</td> <td>שבת</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>17/1/2016</td> <td>יום א</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>18/1/2016</td> <td>יום ב</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>19/1/2016</td> <td>יום ג</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>20/1/2016</td> <td>יום ד</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td>21/1/2016</td> <td>יום ה</td> <td>100%</td> <td>162.0 ₪</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>סה"כ</td> <td>2,592.0 ₪</td> </tr> </tbody> </table> <p>תשובה ב.</p>	החישוב:	תאריך	יום בשבוע	שיעור דמי מחלה	דמי מחלה לתשלום	2 x 162 x 50% = 162	4/1/2016	יום ב	איך		5/1/2016	יום ג	50%	81.0 ₪	15 x 162 = 2,430	6/1/2016	יום ד	50%	81.0 ₪	7/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪	8/1/2016	יום ו	100%	162.0 ₪	9/1/2016	שבת	100%	162.0 ₪	10/1/2016	יום א	100%	162.0 ₪	11/1/2016	יום ב	100%	162.0 ₪	12/1/2016	יום ג	100%	162.0 ₪	13/1/2016	יום ד	100%	162.0 ₪	14/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪	15/1/2016	יום ו	100%	162.0 ₪	16/1/2016	שבת	100%	162.0 ₪	17/1/2016	יום א	100%	162.0 ₪	18/1/2016	יום ב	100%	162.0 ₪	19/1/2016	יום ג	100%	162.0 ₪	20/1/2016	יום ד	100%	162.0 ₪	21/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪				סה"כ	2,592.0 ₪
החישוב:	תאריך	יום בשבוע	שיעור דמי מחלה	דמי מחלה לתשלום																																																																																	
2 x 162 x 50% = 162	4/1/2016	יום ב	איך																																																																																		
	5/1/2016	יום ג	50%	81.0 ₪																																																																																	
15 x 162 = 2,430	6/1/2016	יום ד	50%	81.0 ₪																																																																																	
	7/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪																																																																																	
	8/1/2016	יום ו	100%	162.0 ₪																																																																																	
	9/1/2016	שבת	100%	162.0 ₪																																																																																	
	10/1/2016	יום א	100%	162.0 ₪																																																																																	
	11/1/2016	יום ב	100%	162.0 ₪																																																																																	
	12/1/2016	יום ג	100%	162.0 ₪																																																																																	
	13/1/2016	יום ד	100%	162.0 ₪																																																																																	
	14/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪																																																																																	
	15/1/2016	יום ו	100%	162.0 ₪																																																																																	
	16/1/2016	שבת	100%	162.0 ₪																																																																																	
	17/1/2016	יום א	100%	162.0 ₪																																																																																	
	18/1/2016	יום ב	100%	162.0 ₪																																																																																	
	19/1/2016	יום ג	100%	162.0 ₪																																																																																	
	20/1/2016	יום ד	100%	162.0 ₪																																																																																	
21/1/2016	יום ה	100%	162.0 ₪																																																																																		
			סה"כ	2,592.0 ₪																																																																																	

שאלה מספר 38.

לרה התחילה לעבוד אצל מעסיקה ב-1/2/2011. שכר עבודתה השתלם לה על בסיס של חודש. על הצדדים חל צו הרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה. מאחר שהתקבלה לעבודה כשהיא מבוטחת בביטוח פנסיוני, הופרש עבורה לפנסיה מקיפה החל ביום הראשון לעבודתה, לפי השיעורים שבצו האמור. ההפרשות הראשונות בוצעו לאחר 3 חודשי עבודה, רטרואקטיבית ליום תחילת עבודתה אצל המעסיק. השכר שפוטח בקרן הפנסיה, בכל תקופת עבודתה (כולל "משכורת אחרונה לפני הפרישה"), היה שכרה הרגיל - 7,193 ₪. ב-31/8/2016 לרה פוטרה מעבודתה. הסכום שנצבר (כולל רווחים) במרכיב הפיצויים בקרן הפנסיה, במועד הפיטורים - 24,140 ₪.

מהו סכום פיצויי הפיטורים שעל המעסיק להשלים לרה לפי חוק פיצויי פיטורים ותקנותיו?
(סכום מקורב ומעוגל)

- א. 15,784 ₪
- ב. 17,225 ₪
- ג. 16,020 ₪
- ד. 16,505 ₪

פתרון

סעיפים רלוונטיים

חוק פיצויי פיטורים - ס' 1(א), ס' 12(א), ס' 14. תקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים) - תק' 1. צו הרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה.

הסבר הפתרון

לפי צו הרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה, החל על הצדדים, תשלומי המעביד לפי צו זה לפיצויי פיטורים בשיעורים המפורטים בטבלה שבסעיף 6ד' לצו (בטור "פיצויי פיטורים") יבואו **במקום** תשלום פיצויי פיטורים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, בגין השכר, הרכיבים, התקופות והשיעורים שבגינם נעשתה ההפרשה.

א

השכר המבוטח - 7,193 ₪ בחודש ("שכר מופטר"), הוא גם המשכורת האחרונה לפני הפרישה. לרה עבדה אצל מעסיקה מ-1/2/2011 ועד שפוטרה ב-31/8/2016. כלומר, 5.583 שנים (67 חודשים). מאחר שעבדה שנה אחת לפחות ברציפות אצל מעסיקה ופוטרה, היא זכאית לקבל פיצויי פיטורים. שיעורי ההפרשות לפיצויים, מהשכר המבוטח, היו בהתאם לטבלה שבסעיף 6(ד) בצו ההרחבה הנ"ל -

% פיצויים שיש להשלים	תשלומי המעביד לפיצויים באים במקום תשלום % פיצויים	מתוך הטבלה בס' 6(ד) בצו	
		לפיצויים	החל ביום... ואילך
100% - 40.08% = 59.92%	3.34% / 8.33333% = 40.08%	3.34%	1.1.2011
100% - 50.16% = 49.84%	4.18% / 8.33333% = 50.16%	4.18%	1.1.2012
100% - 60.00% = 40.00%	5.00% / 8.33333% = 60.00%	5.00%	1.1.2013
100% - 72.00% = 28.00%	6.00% / 8.33333% = 72.00%	6.00%	1.1.2014

החישוב (סכומים מקורבים ומעוגלים):

1. בגין 11 חודשים, מ-1/2/2011, בהם שולמו כספים לקרן הפנסיה, בגין השכר המופטר, יש להשלים 3,950.88 ₪ = 11/12 × 59.92% × חודשים 7,193 ×
2. בגין 12 חודשים, מ-1/1/2012, בהם שולמו כספים לקרן הפנסיה, בגין השכר המופטר, יש להשלים 3,584.99 ₪ = 12/12 × 49.84% × חודשים 7,193 ×
3. בגין 12 חודשים, מ-1/1/2013, בהם שולמו כספים לקרן הפנסיה, בגין השכר המופטר, יש להשלים 2,877.20 ₪ = 12/12 × 40.00% × חודשים 7,193 ×
4. בגין 32 חודשים, מ-1/1/2014, בהם שולמו כספים לקרן הפנסיה, בגין השכר המופטר, יש להשלים 5,370.77 ₪ = 32/12 × 28.00% × חודשים 7,193 ×

סה"כ על המעסיק להשלים לרה (סכום מקורב ומעוגל) **15,783.84 ₪** = **15,784 ₪ ש"ח**

תשובה א.

ביטוח לאומי

<p>שאלה מספר 39.</p>	<p>תלוש 1/2016 של גבע, עובד שכיר בן 32, הורֵפָב מִהֶסְכּוּמִים הבאים :</p> <p>1. שכר משולב 8,549 ₪ 2. שווי מתנה לרגל זְכִיתוֹ של גבע בתואר "העובד המצטיין לחודש 1/2016" 192 ₪ 3. שווי פְגִין הפרשת המעסיק לקה"ל, העולה על הגבולות שבסי' 3(ה) לפקודה 37 ₪ 4. תשלום בעד השתלמות מקצועית בתחום עיסוקו של גבע, שהותר לו כהוצאה... 155 ₪</p> <p>מהו שכרו של גבע שיובא בחשבון לעניין דמי ביטוח (המשתלמים לפי הוראה מהוראות סעיף 335 לחוק הביטוח הלאומי) בחודש 1/2016?</p> <p>א. 8,933 ₪ ב. 8,778 ₪ ג. 8,586 ₪ ד. 8,741 ₪</p>
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 344, ס' 348. לוח י"א. תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) - תק' 2. ס' 2(2) לפקודת מס הכנסה. הנחיות המוסד לביטוח לאומי.</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ב</p>	<p>לפי ס' 344(א) לחוק הביטוח הלאומי - "יראו כהכנסתו החודשית של עובד את הכנסתו בְּעַד החודש שקדם ל- 1 בחודש שבו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה..."</p> <p>לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הַכְּנֶסֶת עֲבוֹדָה" היא :</p> <p>" השתכרות או ריווח מעבודה ; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו ; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לְרִבּוֹת תשלומים בְּשָׁל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אֲדָ לְמַעַט תשלומים כְּאֲמֹר המותרים לעובד כהוצאה ; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד ; והכל - בְּיָן שניתנו בכסף וּבְיָן בשווה כסף, בְּיָן שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו ; "</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "לא ישולמו דמי ביטוח מהכנסת עובד הפטורה ממס לפי הפקודה למעט הכנסה לפי סעיף 9(5), (11) ו-(12) לפקודה.</p> <p>התשלום שניתן לגבע ממעסיקו, לכיסוי הוצאות השתלמות מקצועית בתחום עיסוקו, שְׁהוּתָר לו כְּהוֹצָאָה, לא מהווה הכנסה בידיו לפי ס' 2(2) לפקודה.</p> <p>את שווי המתנה לרגל זכיתו של גבע בתואר "העובד המצטיין לחודש 1/2016" (סך 192 ₪), ואת השווי שנוקף לשכרו בְּיָן הפרשת המעסיק לקה"ל, העולה על הגבולות שבסי' 3(ה) לפקודה (סך 37 ₪), יש לראות כהכנסתו של גבע בעד חודש 1/2016.</p> <p>כלומר, הכנסתו של גבע, בעד 1/2016 - 8,778 ₪ = 37 שווי קה"ל + 192 שווי מתנה + 8,549 שכר משולב</p> <p>לפי ס' 348(א) לחוק הביטוח הלאומי - "לענין דמי ביטוח המשתלמים לפי הוראה מהוראות סעיף 335 לא יבוא בחשבון סכום ההכנסה של המבוטח העולה על הסכום המרבי המתקבל לפי האמור בלוח י"א".</p> <p>לפי האמור בלוח י"א, ההכנסה המרבית לעניין דמי ביטוח בעד עובד שכיר לחודש - "הסכום הבסיסי, כפול 5".</p> <p>$8,648 \times 5 = 43,240$ ₪</p> <p>שכרו של גבע שיובא בחשבון לעניין דמי ביטוח בחודש 1/2016 (השכר החייב בדמי ביטוח):</p> <p>$\min(43,240 ; 8,778) = \underline{8,778}$ ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>

<p>גבע ז"ל עבד כשכיר אצל מעסיקו היחיד 8 שנים, עד שפגיעה בעבודה גרמה למותו (המוסד לביטוח לאומי הכיר בה כתאונת עבודה). שכרו לענין דמי ביטוח היה קבוע עד מותו - 18,000 ₪ בחודש. הוא השאיר אחריו אֶלְמָנָה בת 35 (שהיתה אשתו בשעת מותו), עקרת בית, שְׁעָמָה שני ילדיהם (בני 7 ו-9).</p> <p>בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים, הנוגע בזכותה של האלמנה לקצבה מהמוסד לביטוח לאומי (הניחו שהתקיימו התנאים הדרושים לקבלת הקצבה המתאימה לנסיבות המקרה):</p> <p>א. אלמנתו זכאית לקצבת שאירים, ובעד ילדיהם היא זכאית לתוספת תלויים. ב. אלמנתו זכאית לקצבת שאירים (עם תוספת ילדים). ג. אלמנתו זכאית לקצבת תלויים אם אִינָה מסוגלת לְכַלֵּל עֲצָמָה מעבודה. אחרת, היא זכאית לקצבת שאירים (הכל עם תוספת ילדים). ד. אלמנתו זכאית לקצבת תלויים (עם תוספת ילדים).</p>	<p>שאלה מספר 40.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי - פרק ה', סימן ח' - גמלאות לתלויים בנפגעי עבודה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי ס' 130 - 132 בפרק ה' לחוק הביטוח הלאומי, סימן ח' - גמלאות לתלויים בנפגעי עבודה - פרשנות:</p> <p>130. (א) אלה בגדר תלויים במבוטח לענין סימן זה:</p> <p>(1) אשתו בשעת מותו; (2) ילדו כמשמעותו בסעיף 238 או 252(ג); (3) הורים שעיקר פרנסתם על המבוטח וכן הורים שאינם מסוגלים לכלכל עצמם והמוסד אישרם כתלויים תלות מלאה או חלקית, מאחר שלדעתו שורת הצדק מחייבת זאת; בפסקה זו, "הורה" - לרבות הורה מאמץ לפי חוק האימוץ, הורה המוכיח אימוץ על ידי פסק דין של בית משפט מוסמך והורה חורג; (4) סב, סבה, אח או אחות הגרים בביתו של המבוטח לפחות שנים עשר חודשים לפני הפגיעה וכל פרנסתם על המבוטח ואינם מסוגלים לכלכל עצמם וכל עוד אינם מסוגלים לכלכל עצמם; (5) מי שהיה בן זוגה של המבוטחת בשעת פטירתה, כל עוד יש עמו ילד או אינו מסוגל לכלכל עצמו או הכנסתו אינה עולה על האמור בלוח ט' (להלן - אלמן); בן זוג של מבוטחת שבשעת פטירתה היה עמו ילד שמלאו לו 18 שנים אך לא נתקיימו בו התנאים האמורים בפסקאות (2) ו-(3) של הגדרת "ילד" שבסעיף 238 או התנאים שבסעיף 252(ג), ייחשב כאלמן מהיום שבו נתקיים בילד תנאי מהתנאים האמורים בסעיף 238 או שהתקיימו בו התנאים האמורים בסעיף 252(ג); השר רשאי לקבוע בצו, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, סכומים אחרים לענין הגדרה זו במקום הסכומים שבלוח ט'.</p> <p>(ב) בסימן זה להלן - (1) דין אלמן כדין אלמנה; (2) "אלמנה", "אלמן" או "ילד" - אלמנה, אלמן או ילד שהם בגדר תלויים במבוטח לפי סעיף קטן (א); (3) "קצבת נכות מלאה" - קצבת הנכות שהיתה משתלמת למבוטח אילו חל עליו סעיף 105.</p> <p align="right">זכות לקצבה או מענק:</p> <p>131. מבוטח שפגיעה בעבודה גרמה למותו, ישלם המוסד לתלויים בנפטר קצבה חודשית או מענק לפי סימן זה.</p> <p align="right">שיעורי קצבת תלויים:</p> <p>132. המוסד ישלם קצבה בשיעורים שיחושבו באחוזים מקצבת הנכות המלאה כמפורט להלן:</p> <p>(1) לאלמנה שהיא בת 50 שנים ומעלה - 60%; (2) ... (3) ... (4) ... (5) לאלמנה שעמה ילדים, ויהא גילה אשר יהא, כל זמן שהילדים עמה - קצבה לפי פסקה (1) ותוספת ילדים - (א) ... (ב) לשני ילדים - 30%;</p> <p align="right">כלומר, אלמנתו של גבע זכאית לקצבת תלויים (עם תוספת ילדים). תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p align="right">ד</p>

<p>שאלה מספר 41.</p> <p>גבע הוא עובד נכה (נכות רפואית של 100% מלידה), המקבל מהמוסד לביטוח לאומי קצבת נכות פְּלִלִית יְצִיבָה בשיעור 100%. תלוש 5/2016 שלו הוֹרָפָב מְהַרְקִיבִים הבאים:</p> <p>1. שכר יסוד 38,476 ₪</p> <p>2. שווי השימוש ברכב צמוד 5,610 ₪</p> <p>מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי, על ידי מעסיקו, בְּגִין שכר 5/2016 של גבע (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 2,500 ₪</p> <p>ב. 2,834 ₪</p> <p>ג. 2,894 ₪</p> <p>ד. 0 ₪</p>	
פתרון	
<p>חוק הביטוח הלאומי - פרק ט"ו - דמי ביטוח. לוח י"א.</p> <p>חוק ביטוח בריאות ממלכתי - ס' 14, 15.</p> <p>תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (שיעורים מופחתים של דמי ביטוח בריאות).</p> <p>טבלאות הביטוח הלאומי.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>גבע נמנה על סוג העובדים הבא, לעניין תשלום דמי הביטוח: "מבוטחים המקבלים קצבת נכות יציבה מעבודה בשיעור 100%, או קצבת נכות כללית יציבה בשיעור 100% או קצבת נכות פְּלִלִית בלתי יציבה בשיעור 100% לתקופה רצופה של שנה אחת לפחות".</p> <p>לפי ס' 351(ד) לחוק הביטוח הלאומי - "לא ישולמו דמי ביטוח בעד הזמן שבעדו מגיעה למבוטח קצבת נכות לפי פרק ה' או לפי פרק ט' אם אין לו כל הכנסה אחרת, ולא ישולמו דמי ביטוח לפי סעיף 335(א), (ב), (ד), (ה), (ז), (ח) ו-(ט) בעד הזמן שבעדו מגיעה למבוטח לפי סעיף 105 או לפי סעיף 200 קצבה בשל דרגת נכות יציבה, או לפי סעיף 200 קצבה בשל דרגת נכות בלתי יציבה, שנקבעה לתקופה רצופה של שנה לפחות, והכל אף אם יש לו הכנסה אחרת".</p> <p>כלומר, בשל גבע ישלם המעסיק דמי ביטוח לפרק ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד ודמי ביטוח נפגעי עבודה. משכרו של גבע, ינוכו דמי ביטוח בריאות בלבד. כל אלה יועברו על ידי המעסיק למוסד לביטוח לאומי.</p> <p>סך הרכיבים החייבים בדמי ביטוח בתלוש 5/2016 של גבע -</p> <p>44,086 ₪ = 5,610 שווי השימוש ברכב צמוד + 38,476 שכר יסוד</p> <p>לפי ס' 348(א) לחוק הביטוח הלאומי - "לענין דמי ביטוח המשתלמים לפי הוראה מהוראות סעיף 335 לא יבוא בחשבון סכום ההכנסה של המבוטח העולה על הסכום המרבי המתקבל לפי האמור בלוח י"א".</p> <p>לפי האמור בלוח י"א, ההכנסה המרבית לענין דמי ביטוח בעד עובד שכיר לחודש - "הסכום הבסיסי, כפול 5".</p> <p>8,648 × 5 = 43,240 ₪</p> <p>שכרו של גבע שיובא בחשבון לענין דמי ביטוח בחודש 5/2016 (השכר החייב בדמי ביטוח):</p> <p>min (43,240 ; 44,086) = 43,240 ₪</p> <p>דמי הביטוח שינוכו משכרו של גבע:</p> <p>176.02 ₪ = 5,678 × 3.10% הכנסה מְרַבִּית לתשלום ד.ב. בשיעור המופחת</p> <p>1,878.10 ₪ = (5,678 ד.ב. בשיעור המופחת - 43,240 השכר החייב בדמי ביטוח) × 5.00%</p> <p>2,054.12 ₪</p> <p>ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעסיק:</p> <p>21.58 ₪ = 5,678 × 0.38% הכנסה מְרַבִּית לתשלום ד.ב. בשיעור המופחת</p> <p>758.75 ₪ = (5,678 ד.ב. בשיעור המופחת - 43,240 השכר החייב בדמי ביטוח) × 2.02%</p> <p>780.33 ₪</p> <p>סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי, בְּגִין שכר 5/2016 של גבע: 2,834 ₪ (סכום מעוגל) = 2,834.45 ₪ = 2,054.12 + 780.33</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון ב

<p>גבע, גבר בן 68 (יליד 1/10/1948), שְׁאִינוֹ מקבל קצבת זקנה, עובד כשכיר אצל 3 מעסיקים. שכר 10/2016 שלו, אצל כל אחד מהם: 1. מעסיק עיקרי 2,857 ₪. 2. מעסיק מְשָׁנִי 1 2,762 ₪. 3. מעסיק מְשָׁנִי 2 2,635 ₪.</p> <p>אם גבע עשה תיאום דמי ביטוח, מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי 3 מעסיקיו, בְּגִין שכר 10/2016?</p> <p>א. 336.18 ₪ ב. 800.91 ₪ ג. 705.34 ₪ ד. 888.43 ₪</p>	<p>שאלה מספר 42.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 1, פרק ט"ו - דמי ביטוח, בחלק א' בלוח א'1. תקנות הביטוח הלאומי (תשלום וניכוי דמי ביטוח משכר מבוטח העובד אצל מעבידים שונים). חוק ביטוח בריאות ממלכתי - ס' 14, 15. תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (שיעורים מופחתים של דמי ביטוח בריאות). טבלאות הביטוח הלאומי.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 1 לחוק הביטוח הלאומי - "גיל הפרישה" - הגיל הקבוע לגבר ולאשה, בהתאם לחודש לידתם, בחלק א' בלוח א'1; לפי חלק א' בלוח א'1, גיל הפרישה הקבוע לגבר יליד מאי 1942 ואילך הוא גיל 67. כלומר, גבע הוא גבר בגיל הפרישה. לפי ס' 245(א1) לחוק הביטוח הלאומי, הגיל לקצבת זקנה בגבר הוא 70 שנים ואם הכנסתו בשנת מס אינה עולה על ההכנסה המרבית - גיל הפרישה. לפי ס' 245(ב) לחוק - "על אף הוראות סעיף קטן (א), אם עלתה הכנסתו של המבוטח על ההכנסה המרבית, תשולם לו קצבת זקנה לפי סעיף 244(א) ו-(ב) בניכוי 60% מהסכום העולה על ההכנסה המרבית, לפי דרכי חישוב וכללי עיגול שקבע השר, ובלבד שסכום הקצבה לאחר הניכוי לא יפחת מסכום השווה ל-10% מסכום הקצבה לפי סעיף 244(א); ואולם רשאי המבוטח לוותר על קצבה זו לתקופה שביקש". כלומר, "גיל הזכאות" לקצבת זקנה, שאינו מותנה בהכנסות, הוא גיל 70 בגבר. כגבר שמלאו לו 67 שנים וטרם מלאו לו 70 שנים, שאינו מקבל קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי, גבע נמנה על סוג העובדים הבא, לעניין תשלום דמי הביטוח: נשים וגברים בין "גיל הפרישה" ל"גיל הזכאות" לקצבת זקנה שאינם מקבלים קצבת זקנה.</p> <p>גבע עשה תיאום דמי ביטוח. סך השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח אצל 3 מעסיקיו: $\min [8,254 ₪ = (2,857 + 2,762 + 2,635) ; 43,240 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב.}]$ סך דמי הביטוח אשר יְנוֹקָה משכרו אצל 3 מעסיקיו ביחד, בגין שכר 10/2016 (חלק עובד): $445.34 ₪ = 9.86\% \text{ ד.ב. בשיעור מלא } \times (8,254 - 5,678) + 3.37\% \text{ ד.ב. בשיעור מופחת } \times 5,678$ לפי ס' 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, "המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בְּעֵד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידים שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח כאילו הוא בלבד היה מעבידו..." מעסיק עיקרי: השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח 2,857 ₪ = $\min (43,240 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב.} ; 2,857)$ ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעסיק העיקרי 90.00 ₪ = $3.15\% \text{ ד"ב בשיעור מופחת } \times 2,857$ מעסיק משני 1: השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח 2,762 ₪ = $\min (43,240 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב.} ; 2,762)$ ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעסיק העיקרי 87.00 ₪ = $3.15\% \text{ ד"ב בשיעור מופחת } \times 2,762$ מעסיק משני 2: השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח 2,635 ₪ = $\min (43,240 \text{ ההכנסה המְרָבִית לתשלום ד.ב.} ; 2,635)$ ד.ב. (חלק מעסיק) שישלם המעסיק העיקרי 83.00 ₪ = $3.15\% \text{ ד"ב בשיעור מופחת } \times 2,635$ סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי 3 מעסיקיו, בְּגִין שכר 10/2016 של גבע: $445.34 + 90.00 + 87.00 + 83.00 = \underline{705.34}$</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ג</p>

<p>גבע, בן ה-56, עובד כשכיר אצל מעסיקו ומשֶׁתְּכַר 5,136 ₪ בחודש. כמו כן, כפנסיונר בפרישה מוקדמת, הוא מְקַבֵּל פְּנִסְיָה בסך 7,250 ₪ בכל חודש (מעסיק אחר).</p> <p>אם גבע עשה תְּאוּם דְּמֵי בִּיטוּחַ, מֵהוּ סֵךְ דְּמֵי הַבִּיטוּחַ הַלְּאוּמִי וְדְּמֵי בִּיטוּחַ הַבְּרִיאוֹת שִׁינוּכָה מֵהַפְּנִסְיָה הַחוֹדֶשִׁית שֶׁלּוֹ בַּחֹדֶשׁ 6/2016?</p> <p>א. 854.78 ₪ ב. 823.93 ₪ ג. 809.79 ₪ ד. 383.50 ₪</p>	<p>שאלה מספר 43.</p>
פתרון	
	<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק הביטוח הלאומי - פרק ט"ו - דמי ביטוח (בדגש על ס' 345ב).</p> <p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2)</p> <p>חוק ביטוח בריאות ממלכתי - ס' 14, 15.</p> <p>טבלאות הביטוח הלאומי.</p>
<p>בנתוני השאלה לא מצויין "מעסיק עיקרי" או "מעסיק משני", ולא סתם הדבר.</p> <p>לפי ס' 345ב(ה) לחוק הביטוח הלאומי:</p> <p>"(1) מבוטח שמשלמת לו פנסיה מוקדמת שהוא גם עובד או עובד עצמאי, לא יחולו לגבי הכנסתו מפנסיה מוקדמת שיעורי דמי הביטוח החלים לפי לוח י' על חלק ההכנסה של עובד שאינו עולה על 60% מהשכר הממוצע (בסעיף קטן זה - שיעור מופחת).</p> <p>(2) היתה הכנסה של מבוטח כאמור בפסקה (1) בחודש פלוני, מהמקורות המפורטים בסעיף 1(2), ו-8) בפקודת מס הכנסה, נמוכה מ-60% מהשכר הממוצע, יחול השיעור המופחת על סכום הכנסתו מפנסיה מוקדמת, השווה לסכום ההפרש שבין הכנסתו מהמקורות האמורים לבין 60% מהשכר הממוצע."</p> <p>הכנסתו של גבע מעבודה (מקור המפורט בסעיף 2(2) בפקודת מס הכנסה), נמוכה מ-5,678 ₪ (60% מהשכר הממוצע).</p> <p>כלומר, יחול השיעור המופחת על סכום הכנסתו מפנסיה מוקדמת, השווה לסכום ההפרש שבין הכנסתו מעבודתו אצל מעסיקו לבין 60% מהשכר הממוצע.</p> <p>שקול הדבר לקביעה, שבמצבים בהם משתלמת לעובד פנסיה מוקדמת, המעסיק, המשלם לו שכר העבודה, יהיה תמיד "עיקרי", ככל שהדבר נוגע לתשלום דמי ביטוח. אם יש מספר מעסיקים, כל אחד מהם "יקדים" את הפנסיה המוקדמת, ככל שהדבר נוגע לניצול השיעורים המופחתים החלים על חלק ההכנסה שאינו עולה על 60% מהשכר הממוצע.</p> <p>עם זאת, אין לקרוא לפנסיה המוקדמת "מעסיק משני", שכן לענין הביטוח הלאומי, היא אינה "מעסיק".</p> <p>$43,240$ ההכנסה המְרְבִּית לתשלום ד.ב. $< 12,386 = 7,250$ פנסיה + $5,136$ הכנסה מעבודה</p> <p>הכנסתו של גבע מעבודתו אצל מעסיקו (מקור המפורט בסעיף 2(2) בפקודת מס הכנסה) - $5,136$ ₪.</p> <p>ד.ב. בשיעור המופחת: 18.92 ₪ = $3.49\% \times (5,136$ הכנסה מעבודה - $5,678$ תקרת שיעור מופחת)</p> <p>ד.ב. בשיעור המלא: 790.87 ₪ = $11.79\% \times (542$ רובד פנסיה לד.ב. בשיעור מופחת - $7,250$ פנסיה)</p> <p>סה"כ ד.ב. מהפנסיה: 809.79 ₪</p> <p>סך דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שינוכה מהפנסיה החודשית של גבע בחודש 6/2016 - 809.79 ₪</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p>ג</p>

<p>שאלה מספר 44.</p> <p>גבע, בן ה-58, העובד זה שנה ורבע כשכיר אצל מעסיקו היחיד, הודיע למעסיק כי מצב בריאותו אינו מאפשר לו להמשיך בעבודתו כְּטִיֵס רְיָסוֹס. להודעה צִירָף מסמכים רפואיים, לְרִבּוֹת אישור רפואי מרופא תְּעֻסוֹקָתִי, לפיהם הוא אינו כָּשִׁיר לְצִמְיִתוֹת לעבוד בעבודתו. גבע הוסיף וביקש מהמעסיק לְנִסוֹת ולמצוא פתרון שיאפשר את המשך העסקתו וְיִמְנַע את התפטרותו. לְאַחַר שהמעסיק הודיע לגבע כי לא מצא עבורו תפקיד אחר, עבודה אחרת או תנאי עבודה שיתאימו למצבו הרפואי, הודיע גבע למעסיק שְׁלִמְרָבָה הַצָּעַר, הוא מתפטר מעבודתו לְרָגֵל מצב בריאותו.</p> <p>האם, לאור הפסקת עבודתו בנסיבות שלעיל, עשוי גבע להיות זכאי לדמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי, אם יהיה מובטל? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים)</p> <p>א. כן, גבע עשוי להיות זכאי לדמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי, אם יהיה מובטל. ב. לא, מאחר שלא השלים את תקופת האכשרה לגבי תקופת האבטלה האמורה. ג. כן, אבל אך ורק לאחר 90 ימים מיום הפסקת העבודה. ד. לא. גבע לא זכאי לדמי אבטלה, מאחר שהפסיק את עבודתו מרצונו.</p>	
פתרון	
<p>חוק הביטוח הלאומי, פרק ז' - ביטוח אבטלה. תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח אבטלה) - תקנה 8. חוק פיצויי פיטורים - ס' 6.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 166(ב) לחוק הביטוח הלאומי - "מי שהפסיק את עבודתו מרצונו, בלי שהיתה הצדקה לכך, לא יהיה זכאי לדמי אבטלה בעד 90 הימים הראשונים מיום הפסקת העבודה; השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע מה ייחשב כהצדקה לענין סעיף קטן זה".</p> <p>מכוח סמכותו של השר נקבע, בתקנה 8 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח אבטלה), כי לענין הסעיף הנ"ל בחוק, יראו התפטרות ממקום העבודה מהסיבות האמורות בסעיפים 6 או 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963, כהצדקה להפסקת עבודה מרצונו של המבוטח.</p> <p>לפי ס' 6 לחוק פיצויי פיטורים - "התפטר עובד לרגל מצב בריאותו הוא או של בן-משפחתו, ולאור המימצאים הרפואיים, תנאי העבודה ושאר נסיבות הענין היתה סיבה מספקת להתפטרות - רואים לענין פיצויי פיטורים את התפטרותו כפיטורים".</p> <p>גבע התפטר מעבודתו לרגל מצב בריאותו, לאחר שנבצר ממנו, עקב מצבו הרפואי, להמשיך בעבודתו. כלומר, התקיים קשר סיבתי בין מצב הבריאות לבין ההתפטרות.</p> <p>גבע סיפק למעסיק מסמכים רפואיים, לְרִבּוֹת אישור רפואי מרופא תְּעֻסוֹקָתִי, לפיהם הוא אינו כשיר לצמיתות לעבוד בעבודתו. כלומר, הוא הרים את נטל ההוכחה וביסס את טענותיו בדבר נבצרותו להמשיך בעבודתו, לאור ממצאים רפואיים.</p> <p>גבע ניסה בכנות למצוא פתרון למצבו ולמנוע את התפטרותו.</p> <p>ברם, המעסיק לא מצא עבור גבע תפקיד אחר, עבודה אחרת או תנאי עבודה שיתאימו למצבו הרפואי.</p> <p>גבע מיצה את מלוא אפשרויות השתלבותו במקום העבודה.</p> <p>כלומר, לאור תנאי העבודה ושאר נסיבות הענין היתה סיבה מספקת להתפטרותו של גבע.</p> <p>בנסיבות אלו, לפי ס' 6 לחוק פיצויי פיטורים, לענין פיצויי פיטורים, רואים את התפטרותו זו של גבע כפיטורים. לפי תקנה 8 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח אבטלה), יראו התפטרותו זו של גבע כהצדקה להפסקת עבודה מרצונו.</p> <p>כמי שעבד כשכיר אצל מעסיקו שנה ורבע, גבע השלים את תקופת האכשרה לענין דמי אבטלה, לגבי תקופת אבטלה (12 חודשים קלנדריים שבעד שולמו דמי ביטוח אבטלה, בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 18 החודשים בתכוף לתאריך הקובע).</p> <p>לפיכך, הוא עשוי להיות זכאי לדמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי, אם יהיה מובטל.</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	הסבר הפתרון א

<p>גבע עובד אצל מעבידו היחיד 2.5 שנים. תלוש 12/2016 שלו כלל את הרכיבים הבאים:</p> <p>1. משכורת יסוד ₪ 16,795</p> <p>2. קצובת ביגוד שנתית ₪ 648</p> <p>3. החזקת רכב חודשית ₪ 972</p> <p>4. שווי ביטוח רכב (תשלום שנתי ששילם המעסיק בעד ביטוח רכבו הפרטי של גבע) .. ₪ 1,944</p> <p>מהי הכנסתו של גבע לענין תשלום דמי ביטוח לאומי בעד חודש 12/2016 ?</p> <p>א. 20,359 ₪</p> <p>ב. 17,092 ₪</p> <p>ג. 17,983 ₪</p> <p>ד. 18,577 ₪</p>	<p>שאלה מספר 45.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) חוק הביטוח הלאומי - ס' 348, לוח י"א.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי תקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "תשלום נוסף" הוא "שכר הניתן לעובד בְּנוֹסֵף לשכר החודשי הרגיל, לְרֵבּוֹת תשלומים שניתנו כבּוֹנוֹס או כמענק השתתפות ברווחי המעביד ולְמַעַט הפרשים".</p> <p>לפי התקנה שלעיל, השכר בסך 2,592 ₪ (1,944 שווי ביטוח רכב + 648 קצובת ביגוד שנתית) שניתן לגבע בְּנוֹסֵף לשכרו החודשי הרגיל, הוא "תְּשֻׁלּוֹם נוֹסֵף".</p> <p>לפי תקנה 5 לתקנות האמורות, על תשלום נוסף יחולו, לענין תשלום דמי ביטוח, הוֹרָאוֹת אלה:</p> <p>" (1) אם שיעורו 25% או יותר או יותר משכר המינימום כהגדרתו בחוק שכר מינימום (להלן שכר המינימום) יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו; תשלום נוסף כאמור, ששולם לעובד שעבד אצל מעבידו פחות מאחד עשר החודשים שקדמו לחודש שבו שולם, יחולק במספר החודשים שבהם עבד העובד אצל אותו מעביד (להלן - חודשי העבודה הקודמים), והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודשי הרגיל בְּעֵד כל אחד מחודשי העבודה הקודמים".</p> <p>(2) אם שיעורו נמוך מ-25% משכר המינימום, יצורף לשכר החודשי הרגיל בחודש שבו שולם. "</p> <p>שיעורו של "התשלום הנוסף" שקיבל גבע ב-12/2016 הוא 53.72% משכר המינימום.</p> $53.72\% = 4,825 = \text{שכר המינימום, כהגדרתו בחוק שכר מינימום} / 2,592 \text{ התשלום הנוסף}$ <p>מאחר ששיעורו של "התשלום הנוסף" אינו נמוך מ-25% משכר המינימום, יחולו עליו, לענין תשלום דמי ביטוח, הוראות תקנה 5(1) שלעיל.</p> <p>גבע עבד אצל מעסיקו לא פחות מאחד עשר חודשים שקדמו לחודש שבו שולם "התשלום הנוסף". לפיכך, "התשלום הנוסף" יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו.</p> <p>שכרו החודשי הרגיל של גבע בחודש 12/2016 - $17,767 = 972 \text{ החזקת רכב} + 16,795 \text{ משכורת יסוד}$</p> <p>$17,983 = (12 \text{ חודשי העבודה הקודמים} / 2,592 \text{ תשלום נוסף}) + 17,767 \text{ שכר רגיל בחודש 12/2016}$</p> <p>לפי ס' 348(א) לחוק הביטוח הלאומי - "לענין דמי ביטוח המשתלמים לפי הוראה מהוראות סעיף 335 לא יבוא בחשבון סכום ההכנסה של המבוטח העולה על הסכום המרבי המתקבל לפי האמור בלוח י"א".</p> <p>הסכום המרבי המתקבל לפי האמור בלוח י"א (ההכנסה המרבית לענין דמי ביטוח) - 43,240 ₪ לחודש [מחושב לפי "הסכום הבסיסי" (8,648 ₪), כפול 5].</p> <p>$43,240 \text{ הכנסה מְרֵבִית לענין דמי ביטוח} < 17,983 \text{ הכנסתו של גבע לענין תשלום דמי ביטוח ב-12/2016}$</p> <p>הכנסתו של גבע לענין תשלום דמי ביטוח לאומי בְּעֵד חודש 12/2016 - 17,983 ₪.</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>ג</p>

<p>שאלה מספר 46.</p> <p>גבע, בן ה-52, עובד כשכיר אצל מעסיקו זה 8 שנים. ב-1/11/2016 נפגע תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו. כתוצאה מהפגיעה לא היה מסוגל לעבוד 12 ימים בְּנוֹסֵף על יום הפגיעה. בכל אותם ימים לא עסק למעשה בכל עבודה ונזקק לטיפול רפואי ולְהִחְלָמָה. הפגיעה הופְּרָה על יְדֵי המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה.</p> <p>הכנסתו של גבע בעד שישה החודשים שקדמו ל-1/11/2016 (כולה ממשכורתו אצל מעסיקו):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>5/2016</th> <th>6/2016</th> <th>7/2016</th> <th>8/2016</th> <th>9/2016</th> <th>10/2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>הכנסה</td> <td>₪ 44,859</td> <td>₪ 45,193</td> <td>₪ 46,094</td> <td>₪ 48,268</td> <td>₪ 41,897</td> <td>₪ 44,205</td> </tr> </tbody> </table> <p>מהו סכום דמי הפגיעה אותו גבע זכאי לקבל מהמוסד לביטוח לאומי (סכום מעוגל)?</p> <p>א. 13,437 ₪ ב. 10,946 ₪ ג. 13,136 ₪ ד. 12,947 ₪</p>							חודש	5/2016	6/2016	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	הכנסה	₪ 44,859	₪ 45,193	₪ 46,094	₪ 48,268	₪ 41,897	₪ 44,205
חודש	5/2016	6/2016	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016														
הכנסה	₪ 44,859	₪ 45,193	₪ 46,094	₪ 48,268	₪ 41,897	₪ 44,205														
פתרון																				
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק הביטוח הלאומי, סימן ד': דמי פגיעה.</p>																				
<p>הסבר הפתרון</p> <p>השאלה בוטלה. ניתן ניקוד מלא לכל הנבחנים בעד שאלה זו.</p>																				

<p>לרה התחילה לעבוד אצל מעסיקה היחיד ב-1/9/2014. ב-1/3/2016 קיבלה אישור מרופא נשים מומחה כי עליה להפסיק את עבודתה, לצורך שמירת הריון, למשך 30 ימים רצופים. לרה נעדרה מעבודתה בימים אלו וקיבלה גמלה לשמירת הריון מהמוסד לביטוח לאומי, בעד אותה תקופה. ב-1/8/2016 קיבלה מאותו רופא אישור כי שוב עליה להפסיק את עבודתה, לצורך שמירת הריון, למשך תקופה נוספת של 19 ימים רצופים.</p> <p>שכרה של לרה, החייב בדמי ביטוח, בעד החודשים שקדמו ל-1/8/2016:</p> <table border="1" data-bbox="300 392 1018 470"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>5/2016</th> <th>6/2016</th> <th>7/2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>שכר חייב בדמי ביטוח</td> <td>₪ 4,958</td> <td>₪ 5,694</td> <td>₪ 5,188</td> </tr> </tbody> </table> <p>J למען הסר ספק, לא משולם לרה תשלום בעד תקופת שמירת ההריון מגוף אחר, ולרה לא מעדיפה לוותר על הגמלה, לנצל את ימי המחלה ולקבל את תמורתם מהמעסיק שלה.]</p> <p>מהו סכום הגמלה לשמירת הריון של לרה זכאית לקבל מהמוסד לביטוח לאומי בעד התקופה הנוספת של 19 הימים, באוגוסט 2016?</p> <p>א. 5,280 ₪ ב. 0 ₪ ג. 3,344 ₪ ד. 2,508 ₪</p>	חודש	5/2016	6/2016	7/2016	שכר חייב בדמי ביטוח	₪ 4,958	₪ 5,694	₪ 5,188	<p>שאלה מספר 47.</p>
חודש	5/2016	6/2016	7/2016						
שכר חייב בדמי ביטוח	₪ 4,958	₪ 5,694	₪ 5,188						
<p align="center">פתרון</p>									
<p>חוק הביטוח הלאומי, סימן ה': גמלה לשמירת הריון.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>								
<p>לפי ס' 59 לחוק הביטוח הלאומי - "מבוטחת, שהיתה בשמירת הריון שלושים ימים רצופים לפחות, תהיה זכאית לגמלה בעד התקופה האמורה ובעד כל תקופה נוספת של 14 ימים רצופים לפחות שבהם היתה בשמירת הריון, והכל לפי אישורים רפואיים, כללים, תנאים ומבחנים שקבע השר".</p> <p>תקופת שמירת ההריון הראשונה של לרה, במרץ 2016, לא פחתה מ-30 ימים רצופים. תקופת שמירת ההריון בת 19 הימים, באוגוסט 2016, היתה תקופה נוספת על התקופה הראשונה. לפיכך, היא זכאית לגמלה לשמירת הריון מהמוסד לביטוח לאומי בעד תקופה נוספת זו.</p> <p>לפי ס' 60 וס' 54 לחוק הביטוח הלאומי - שיעור הקצבה לשמירת הריון ליום יהיה בסכום הנמוך מבין שני הסכומים האלה:</p> <p>1. סכום בסיסי 1 לחישוב קצבאות לחודש (₪ 8,757) מחולק ב-30 לכל יום, כלומר 291.90 ₪. 2. שכרה של האישה (החייב בדמי ביטוח) ברבע השנה שקדם להפסקת העבודה יקב שמירת ההריון, מחולק ב-90.</p> <p>שכרה החייב של לרה ברבע השנה שקדם ל-1/8/2016: $4,958 + 5,694 + 5,188 = 15,840$ ₪ חלוקת השכר החייב האמור ב-90: $15,840 / 90 = 176.00$ ₪</p> <p>שיעור הקצבה לשמירת הריון ליום: $\min [(291.90 ; 176.00)] = 176.00$ ₪ סכום הגמלה לשמירת הריון של לרה זכאית לקבל: $19 \times 176.00 = 3,344$ ₪</p> <p align="right">תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p align="right">ג</p>								

חודש	3/2016	4/2016	5/2016	6/2016	7/2016	8/2016
ימי עבודה	21	20	22	18	23	21
שכר רגיל	5,034 ₪	5,197 ₪	4,984 ₪	5,689 ₪	5,902 ₪	5,143 ₪
הפרשים						708 ₪ בעד 6/2016

כמו שצוין בטבלה שלעיל, בתלוש 8/2016 גבע קיבל ממעסיקו, בְּנוֹסָף לשכרו החודשי הרגיל, הפרשים בסך 708 ₪, בעד חודש 6/2016.

מהו סכום תגמול המילואים לו זכאי גבע בעד חצי יום מילואים זה (סכום מעוגל)?

א.	283 ₪
ב.	98 ₪
ג.	101 ₪
ד.	141 ₪

פתרון

סעיפים רלוונטיים

הסבר הפתרון

ג

לפי ס' 270 לחוק הביטוח הלאומי, בפרק זה - "שירות חצי-יומי" - שירות מילואים שתחילתו לאחר השעה 16:00 ושמשכו, לרבות זמני נסיעה אל מקום השירות וממנו, אינו עולה על שש שעות באותו היום, בהתייחסות אחת, בהתאם לכללים ולהוראות שייקבעו בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

לפי נתוני השאלה, גבע יצא לשירות מילואים חצי-יומי, שהתחיל בשעה 16:15 ונמשך חמש וחצי שעות (כולל נסיעה אל מקום השירות וממנו).

חישוב סכום ההכנסה לענין תגמולי המילואים:

ברבע השנה שקדם ל-1/9/2016, גבע עבד 62 ימים (18+23+21), כלומר, לא פחות מ-60 ימים. לפיכך, יהיה שכר עבודתו הרגיל סכום ההכנסה בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים. סכום ההכנסה לחודש לגבי כל חודש ברבעון, לא יפחת מ-68% מהסכום הבסיסי. (5,881 ₪ = 68% × 8,648)

ב-8/2016 גבע קיבל ממעסיקו, בְּנוֹסָף לשכרו החודשי הרגיל, הפרשים בסך 708 ₪.

לפי תקנה 4 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) - "הפרשים ייראו כשכרו החודשי הרגיל של העובד, בעד החודשים שבעדם שולמו".

כלומר, הפרשים בסך 708 ₪ שקיבל בתלוש 8/2016 ייראו כשכרו הרגיל של גבע בעד חודש 6/2016. כלומר, שכרו הרגיל של גבע בעד חודש 6/2016 הוא 6,397 ₪. (5,689 ₪ + 708 הפרשים = 6,397 ₪)

סכום הכנסתו של גבע בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים:

$$\max(5,881; 5,143) + \max(5,902; 5,881) + \max(5,881; 6,397) = 18,180$$

נחלק את סכום ההכנסה ב-90, ונקבל את "שכר העבודה הרגיל" של גבע, לענין סעיף 272 לחוק הביטוח הלאומי:

$$18,180 / 90 = 202$$

חישוב התגמול ליום:

לפי ס' 271(ב) לחוק - "שיעור התגמול למי ששירת שירות חצי-יומי, יהיה מחצית השיעור האמור בסעיף 272".

לפי ס' 272(א)(1) לחוק, שיעור התגמול ליום יהיה, למי שבתכוף לפני שירותו במילואים היה עובד - שכר העבודה הרגיל.

לפי ס' 272(ב) לחוק, לא יפחת שיעור התגמול ליום מהתגמול המזערי (68% מ"הסכום הבסיסי לחודש", מחולק בשלושים, כלומר 196.03 ₪) ולא יעלה על התגמול המרבי (הסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב-30, כלומר 1,441.33 ₪).

התגמול ליום: 202 ₪ = [196.03 תג מזערי; (1,441.33 תג מרבי; 202 שכר רגיל)]

תוצאה: התגמול שלו זכאי גבע בעד שירות המילואים החצי-יומי ששירת - 101 ₪.

101 ₪ = 202 × 0.5 תגמול ליום

תשובה ג.

<p>גבע פוטר מעבודתו בחברת "לרה בע"מ" בתום יום העבודה ב-31/5/2016, לאחר שלא שולם לו שכר עבודה בעד 13 החודשים שקדמו ליום פיטוריו. [ב-31/5/2016 נותקו יחסי העבודה בין הצדדים].</p> <p>ב-31/7/2016 ניתן צו פירוק נגד חברת "לרה בע"מ". מפרק החברה קבל את תביעתו של גבע לגבי חובות בעד שכר עבודה. המוסד לביטוח לאומי אישר את זכאותו לגמלה לעובד לפי פרק ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד.</p> <p>הגמלה האמורה לא תעלה על התקרה הקבועה בחוק, ולא תכלול חוב שכר עבודה... (בחר/י את הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים):</p> <p>א. ... בעד תקופה שלפני 13 החודשים שקדמו בתכוף ל-31/5/2016.</p> <p>ב. ... בעד תקופה שלפני 12 החודשים שקדמו בתכוף ל-31/5/2016.</p> <p>ג. ... בעד תקופה שלפני 13 החודשים שקדמו בתכוף ל-31/7/2016.</p> <p>ד. ... בעד תקופה שלפני 12 החודשים שקדמו בתכוף ל-31/7/2016.</p>	<p>שאלה מספר 49.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי - פרק ח': ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 183 לחוק הביטוח הלאומי - "הגמלה שתשולם לפי פרק זה לעובד תהיה סכום חוב שכר העבודה ופיצויי הפיטורים שמעבדו חייב לו, עד סכום שלא יעלה על הסכום הבסיסי כפול 13 לגבי כל עובד, בכפוף להוראות סעיף 189(ב), ובלבד שחוב שכר העבודה כאמור לא ישולם בעד תקופה שלפני 12 החודשים שקדמו בתכוף למועד שבו נותקו יחסי עובד ומעביד, או למועד מתן צו לפי הוראות סעיף 182, לפי המוקדם מביניהם".</p> <p>המועד בו נותקו יחסי העבודה בין גבע למעסיקתו (31/5/2016) מוקדם ממועד מתן צו הפירוק נגדה (31/7/2016).</p> <p>לפיכך, הגמלה האמורה לא תעלה על התקרה הקבועה בחוק, ולא תכלול חוב שכר עבודה בעד תקופה שלפני 12 החודשים שקדמו בתכוף ל-31/5/2016.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ב</p>

<p>לרה מוכרת אגרות הימורים של מפעל הפיס. את המכירות היא עושה במקומות ובזמן שהיא קובעת. המפעל משלם לה את גְמוּלָה לפי אחוז מסוים מהמכירות. לרה מנהלת תיק עצמאי במס הכנסה, במע"מ ובמוסד לביטוח לאומי ומתקיימים לגביה תנאי ההגדרה של עובד עצמאי בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי. פְּנֵד הַגְמוּל שֶהיא מקבלת, היא מוציאה למפעל הפיס חשבונית מס.</p> <p>האם לרה נחשבת, לענין חוק הביטוח הלאומי, כעובדת של מפעל הפיס? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מִפִּין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן, ובלבד שגמול העבודה אִינו מְשֻׁתָּלֵם לה על בסיס של יחידת זמן. ב. לא, אלא אם כן נערך עימה מְרָאש הסכם עבודה לתקופה של רבע שנה לפחות. ג. כן. לְעֵנִין חוק הביטוח הלאומי, לרה נחשבת כעובדת של מפעל הפיס. ד. לא. לְעֵנִין חוק הביטוח הלאומי, לרה נחשבת כ"עובד עצמאי".</p>	<p>שאלה מספר 50.</p>									
<p>פתרון</p>										
<p>צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים) חוק הביטוח הלאומי - ס' 1.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>									
<p>לפי ס' 3 לצו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים):</p> <p>" מבוטח העוסק בסוג עבודה כמפורט בטור א' בתוספת השניה, והנתון בתנאי עבודה מיוחדים כמפורט לצידו בטור ב', ייחשב לענין החוק כעובד עצמאי, ובלבד שמתקיימים לגביו תנאי ההגדרה של עובד עצמאי בסעיף 1 לחוק. "</p> <table border="1" data-bbox="129 880 1166 1115"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">התוספת השניה (סעיף 3)</th> </tr> <tr> <th style="width: 33%;">טור ב' תנאי העבודה</th> <th style="width: 33%;">טור א' סוגי העבודה</th> <th style="width: 33%;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>בכל תנאי העסקה, ובלבד שגמול העבודה אינו משתלם על בסיס של יחידת זמן.</td> <td>מוכר אגרות הימורים</td> <td>4.</td> </tr> </tbody> </table> <p>לרה היא מוכרת אגרות הימורים. גמול עבודתה אִינו משתלם על בסיס של יחידת זמן ומתקיימים לגביה תנאי ההגדרה של עובד עצמאי בסעיף 1 לחוק. בנסיבות שתוארו בשאלה, לענין חוק הביטוח הלאומי, היא נחשבת כ"עובד עצמאי".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	התוספת השניה (סעיף 3)			טור ב' תנאי העבודה	טור א' סוגי העבודה		בכל תנאי העסקה, ובלבד שגמול העבודה אינו משתלם על בסיס של יחידת זמן.	מוכר אגרות הימורים	4.	<p>הסבר הפתרון</p> <p style="text-align: right;">ד</p>
התוספת השניה (סעיף 3)										
טור ב' תנאי העבודה	טור א' סוגי העבודה									
בכל תנאי העסקה, ובלבד שגמול העבודה אינו משתלם על בסיס של יחידת זמן.	מוכר אגרות הימורים	4.								